

Ukuli 1/1988 19 vsk.

Sisällys

Petolintujen pesinnästä Varsinais-Suomessa 1987.....	4
Seppo Pekkala	
Lintukevät 1987 Varsinais-Suomessa	10
Tom Lindbom & al	
Määrityskuvassa tundrahanhi	24
Jarmo Komi	
Yhteismuutontarkkailu 25.4.1987	26
Jarmo Laine	
Lintuatlas nyt loppusuoralla — osallistu	32
Esko Gustafsson	
Kielenopiskelijan linnut Ison-Britannian talvessa	35
Juha Kylänpää	
Toimintakertomus ja tuloslaskelma 1987	40
Toimikuntavallankumous TLY:ssä	45
Tapani Veistola	
Ukuli 1987 -18. vuosikerta	48
Erratum & addenda 85—87	50
Uusi määrityskuva	50
TLY:n osoitemuistio	51

Kansikuva: Matti Valta

UKULI

ISSN 0782-8195

Julkaisija/Utgivare

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry., PL 67, 20101 Turku

Åbo Ornitologiska Förening rf. PL 67, 20101 Åbo

Päätoimittaja/Chefredaktör

Veijö Vänskä, SF-21650 Lillandet, puh./tel. 926-54258

Raporttitoimittaja/Rapportredaktör

Tapani Veistola, Hämeenkatu 14 B 26, SF-20500 Turku, puh./tel. 921-333081

Tilaukset ja irtonumerot/Prenumerationer och lösnummer

Tapio Lineri, Pohjanmaankatu 2 B 36, SF-20740 Turku puh./tel. 921-424324

Tilausmaksu vuodelle 1988 (4 numeroa) on 50 mk. Jäsenet saavat lehden jäsenmaksua vastaan.

Prenumerationsavgift för året 1988 (4 häft) är 50 mk. Tidningen ingår föreningsmedlemsavgift.

Ilmoitushinnat/Annonspris

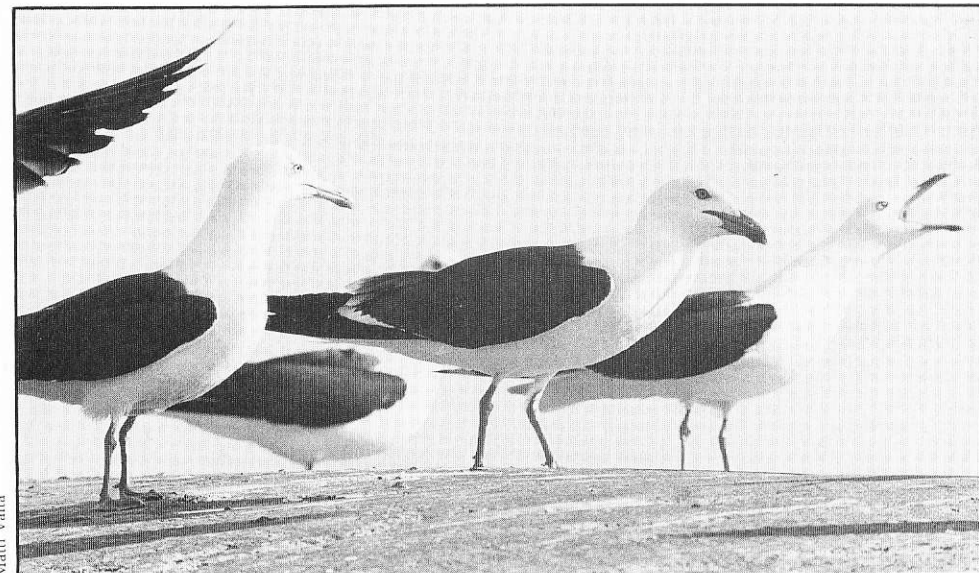
1/1 s. 400 mk, 1/2 s. 250 mk, 1/4 s. 150 mk

Painopaikka/Tryckeri

Serioffset, Turku 1988

Aineisto seuraavaan numeroon jätettävä viimeistään 1.7.

Materialet för följande nummer bör inlämnas senast den 1.7.

Matti Valta

”Hullu kevät, jolloin kaikki oli kuin yhtä humalaa. Tuntui siltä kuin olisi kaadettu viiniä maailman yli, tyhjennetty jättisammio yli Suomen peltojen ja niittyjen, ja kaikki esiinvyöryvät kukat ja hyönteiset sekä kikottelivat että nikottelivat taivaasta vuotavan, mullasta jälleen nousevan juovutusaineen käyvistä mahloista. Aurinko, se vanha pakana-jumala, osallistui hehkunokkaisen henkilökohtaisesti luonnon suureen hurjasteluun: istahti vuoroin sinne, vuoroin tänne, taritsi kaikille alaisilleen ja törsäili aamuvarhaisesta iltamyöhään, lopuksi autuaasti, väsähtäneenä ja ympäripäissään mätkähtäen häveliäästi punastuvan metsänrannan taa. Liha etsi lihaa ja kasvi tarrautui kasviin, vesi eli ja ilma oli tännänsä villiä vingutusta, ja maan alla, kylmissä kamareissaan, työskentelivät toukat kuumeisesti päästäkseen päivänvaloon ja osallistuakseen hurjaan tanssiin.”

Elmer Diktonius: Janne Kuutio. Tammi 1969.

Petolintujen pesinnästä Varsinais-Suomessa 1987

Seppo Pekkala

Keväällä 1986 petolinnuilla oli Varsinais-Suomessa ravintoa yllin kyllin. Myyräkannat olivat runsaita ja pesinnät onnistuivat todella hyvin, TLY:n seurantojen ennätystulos saavutettiin. Loppukeväästä 1986 myyräkannat alkoivat huveta ja syksyllä myyriä ei enää näkynyt. Oravia oli edelleen melko runsaasti, kanalintukannat olivat heikohkoja eikä jäniksiäkään ollut runsaasti.

Vuoden 1986 loppu eli joulukuu oli selvästi (20 %) tavanomaista kylmempi. Tammikuu 1987 oli ennätyskylmä, astepäiväluku oli 43 % tavanomaista suurempi. Helmikuun lämpötila oli tavanomainen ja maaliskuun 10 % tavanomaista kylmempi. Ankara talvi ja heikko ravintotilanne panivat Suomessa talvehtivat petolinnut tiukoille. Edellisenä kesänä rengastettuja poikasia löytyi paljon niiden menestyttyä syksyn ja talven koettelemuksissa. Säilykseen hengissä lintujen oli pakko muuttaa käyttäytymistään. Monet asettuivat kaupunkiin tai sen tuntumaan. Näin ainakin Turussa, jossa vähintään kymmenkunta huuhkajaa vietti talveaan pulujen, naakkojen, varisten ja fasaaniengin kustannuksella.

Tunnetuimmaksi talvehtijoista lienee ollut Tuomiokirkon huuhkaja, joka usein vietti päivänsä rauhallisesti korkealla kirkon ikkunasyvennyksissä liikenteen mellastaessa alla. Se poistui kirkoltaan 24.3. Sitä ennen se oli pelästyttänyt pappeja lähtemällä iltaisin lentoon sakastin kupeelta varishöyhennyksiltään. Se antoi myös jo tammikuussa iltahämärissä yleisökehän keskellä Hovioikeudenkadun jalkakäytävällä pulun kynimisenäytöksen Alkon viimeisen hetken asiakkaille.

Muiden huuhkajien osalta näyttöä oli ainakin kerrostalojen parvekkeilla oleilusta ja siellä ruokailusta sekä fasaani- ja jänisten päällä lepäilystä pientaloalueiden pihamailla. Ilmeisesti kaupunkialueella talvehtineet huuhkajat selvisivät hyvin yli talven, samoin kuin jo perinteisesti ovat tehneet varpus- ja kanahaukat sekä varpus-, lehto- ja sarvipöllöt.

Talvella 87/88 huuhkajat eivät palanneet, vaikka syystalvesta siltä hetken näyttikin, kun 2–3 lintua oleskeli tovin kaupungissa. Tämän jutun tekijän mieleen on kuitenkin jäänyt tulevaisuuden kuva huuhkajan urbaanista pesinnästä kerrostalon rauhaisella parvekkeella tai Turun kulttuurirakennusten vuosisataisissa ”tekareissa”.

Kesä 1987 oli poikkeuksellisen kolea ja satteinen, mikä vaikeutti ilmeisesti ainakin mehiläishaukan ja nuolihaukan pesintää. Petolinnuille sopivien pönttöjen ja pesäpohjien määrä oli hieman edellisen vuoden tasoa suurempi. Toisaalta lintujen elinympäristöjen murheellinen kehitys jatkui entiseen mallinsa.

Aineisto

Aineiston pääosa on kerätty rengastustoi-
miston petolintujen B-lomakkeilla. Lisäksi on saatu yhteenveto Atlaksen 1987 petohavainnoista ja yksittäishavainnoita joiltakin harrastajilta. Yksittäisiä havainnoita oli kerjuista huolimatta saatavilla huomattavasti niukemmin kuin edellisenä vuonna.

Havainnoita ja tietoja ovat antaneet: S. Aspelund, J. Grönlund, E. Gustafsson, J. Hakala, H. Heikkilä, R. Hyvönen ja V. Sarola, J. Karhumäki, R. Karlsson, J. von Knorring, H. Laine, M. Lappalainen, R. Lumio, V. Multa-

la, P. Mustakallio, S. Nordqvist ja P. Sandell, T. Numminen, S. Pekkala, H. Pihlasalo ja R. Uusitalo, M. Potinkara ja A. Manninen, A. Ranta, L. Saari, J. Saario, M. J. Saarinen, P. Siitonen, T. Stjernberg, J. Tittonen, T. Vähämäki sekä Saaristomeren merikotkatyöryhmä ja nimettömät Atlas-havainnoitsijat.

Pesintöjen tarkitusvaiheessa tiedossa jo olleen heikohkon pesinnän takia tarkistusinto ei liene kaikilta osin ollut aivan samaa tasoa kuin 1986. Mutta kyllä vuonna 1987 töitäkin tehtiin kuten seuraavat mahdollisten pesäpaikkojen tarkastusten vähimmäismäärät osoittavat: isoja risupesäiä 155, variksen ja oravan pesiä 79, tekopesiä isoille haukoille 19, tekopesiä pikkuhaukoille 13, viirupöllön pönttöjä 124, lehtopöllön pönttöjä 441, helmipöllön pönttöjä 361, varpuspöllön pönttöjä 28, uuttukyyhkyn pönttöjä 200 (Ruissalossa), isoja luonnonkoloja 118 ja tikankoloja 60.

Pöllöjen pesintä

Vuoden 1987 talvi-illat Varsinais-Suomessa kertoivat tulevan kevään pesinnän suunnan selkeästi. Helmipöllö ja sarvipöllö olivat todellisia harvinaisuuksia. Viiru- ja lehtopöllöä sekä huuhkajaa oli kuultavissa, mutta nekin olivat kovin vaujuja. Esimerkiksi huuhkajat intoutuivat kunnolliseen huhuiluun vasta maaliskuun viimeisinä päivinä. Pöllöjen pesintätulokset olivat heikon ravintotilanteen ja ankan talven sallimassa tilassa.

Eräiden pöllölajien pesintöjen suhteellinen määrä ja pesintäosuus vuosina 1979–1987 on esitetty kuvissa 1 ja 2. Jakson parhaan pesintävuoden pesintöjen määrä on merkitty 100 %:lla ja muiden vuosien pesintätulos suhteutettu siihen. Pesintäosuus kolopöllöillä kertoo pesintöjen määrän suhdetta tarkastettuihin ko. pöllölle optimikokoisten pönttöjen tai kolojen määrään.

Huuhkajan pesintäosuus kertoo pesintöjen määrän suhdetta tarkastettujen ilmeisten reiviirien määrään. Muutokset tarkastusinnossa ja -määrässä sekä pönttöjen määrässä ja sijottelussa voivat luoda erilaisen taustan eri vuosille, mutta pesintöjen määrän vaihtelujen perussuuntaan ne eivät vaikuta.

Varpuspöllöt olivat kadoksissa, pesiä ei löytynyt. Yksi keväinen ääntelyhavainnoita Metsämaalla.

Helmipöllön pesintöjä ei todettu. Atlakseen ilmoitettiin kolme helmipöllöhavaintoa, mahdollisesti osa kuitenkin vuoden 1986 havainnoista. Kaksi niistä oli paikallisia lintuja, ilmeisesti ääntelyhavainnoita. Yksi oli pesintään viittaava havainno. Kaikki ne olivat alueen pohjoisosassa.

Lehtopöllön pesiä löydettiin neljä, joista kaksi Turun lähistöltä ja kaksi Salon seudulta. Yksi pesinnöistä epäonnistui. Munamäärä todettiin kahdesta pesästä, kolme ja yksi. Vain yhden pesinnän poikasmäärä ilmoitettiin. Se oli kaksi. Lehtopöllön pesintäosuus

Turunmaan saaristossa ei enää kuule lehtopöllön soidinhuutoa. Muualla maakunnassa kanta on säilynyt ennallaan.

Kari Elo

oli 1 %, joka on vertailujakson alhaisin samoin kuin pesintöiden kokonaismääräkin. Kuvat 1 ja 2 osoittavat, että vaihtelu lehtopöllön pesintöiden määrässä on muita pöllöjä vähäisempää.

Petolintuharrastajat ovat viime vuosina epäilleet, että lehtopöllön elinmahdollisuuksissa on tapahtunut jotain epäedullista. Vuoden 1987 pesintätulos ei osoita sitä todeksi, mutta ei päinvastaistakaan. Selkeämpi merkki epäedullisesta kehityksestä on keväisten soidinäänien kuuluminen entistä harvemmita paikoilta. Lehtopöllö tuntuu mm. täysin kadonneen Rymättylästä, Merimaskusta ja Nauvosta, joissa 70-luvulla lienee ollut kymmenkunta paria.

Taantumisen syyt ovat epäselviä liittyvätpä ne sitten esimerkiksi elinympäristön muutoksiin kuten metsien hoitoon tai karjatalouden vähenemiseen, ympäristömyrkkyyihin tai kylmiin talviin. Pesäpaikat eivät ainakaan ole ratkaisevasti vähentyneet.

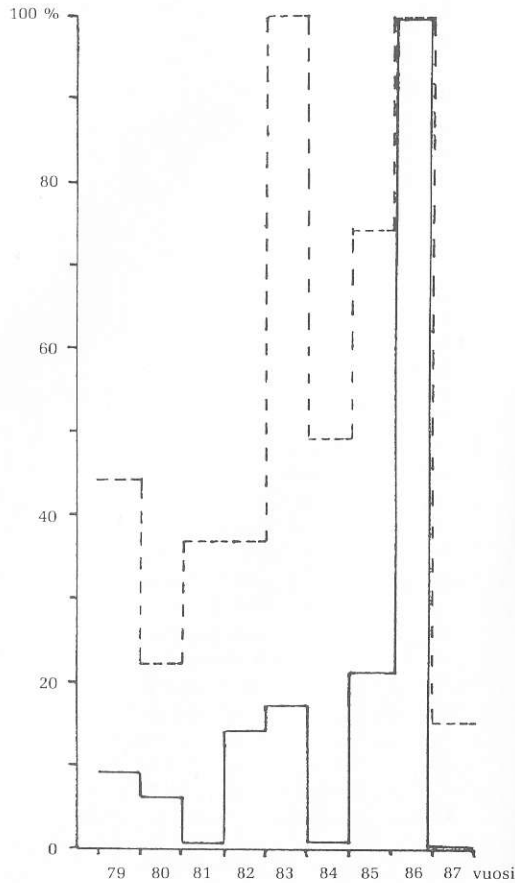
Viirupöllön pesintöjä löytyi kaksi, mikä antaa pesintäosuudeksi 2 %, joka on viirupöllölle tavanomainen huonon vuoden tulos. Vuodet 1981 ja 1984 olivat viirupöllölle ilmeisesti vielä huonompia pesintävuosia. Vuonna 1986 poikkeuksellisesti Varsinais-Suomessa esiintyneet **hiiripöllöt** olivat tyystin kadonneet. Atlastiedoista ilmenee **sarvipöllön** pesintä Laitilassa sekä pesimäaikainen yksittäishavainto Loimaan seudulta. Myös **suopöllön** pesintään viittaava havainto saatiin Laitilan seudulta. Mahdollinen suopöllön reviiri oli Nauvon eteläisessä saaris-tossa.

Jo talvi osoitti, että **huuhkajan** hyvin onnistunutta pesintää 1986 seurasi ankea tais-telu elämästä. Suuri joukko kevään 1986 poikasia ja myös vanhoja lintuja kuoli talven aikana. Petoharrastajat tarkastivat keväällä 1987 huuhkajan todennäköisiä reviirejä vähintään 183, joilta löytyi pesintöjä 13 eli pesintäosuus oli 7 %. Pesinnöistä yksi eli 8 % epäonnistui. Epäonnistumisen syy oli ihmisen tahaton häirintä. Keskimääräinen poikas-luku oli 2,0 (otos 11 pesää). Erään kaatopaikan lähellä olleen pesän molemmat poikaset olivat epämuodostuneita ja ilmeisesti ne kuolivat. Poikasia varttui vähintään 20 eli vähintään 0,1 poikasta todennäköistä reviiriä kohti 0,2 asutuksi luokiteltua reviiriä kohti ja 1,5 poikasta aloitettua pesintää kohti.

Kuva 1. Helmipöllön ja lehtopöllön pesintöiden suhteellinen määrä ja pesintäosuus 1979—1987. Jakson parhaan pesintävuoden pesintöiden määrä on 100 % ja muiden vuosien pesintätulos suhteutettu siihen. Pesintäosuus kertoo pesintöiden määrän suhdetta tarkastettuihin ko. pöllölle optimikokoisten pönttöjen ja kolojen määrään.

Lehtopöllö ----
Helmipöllö ———

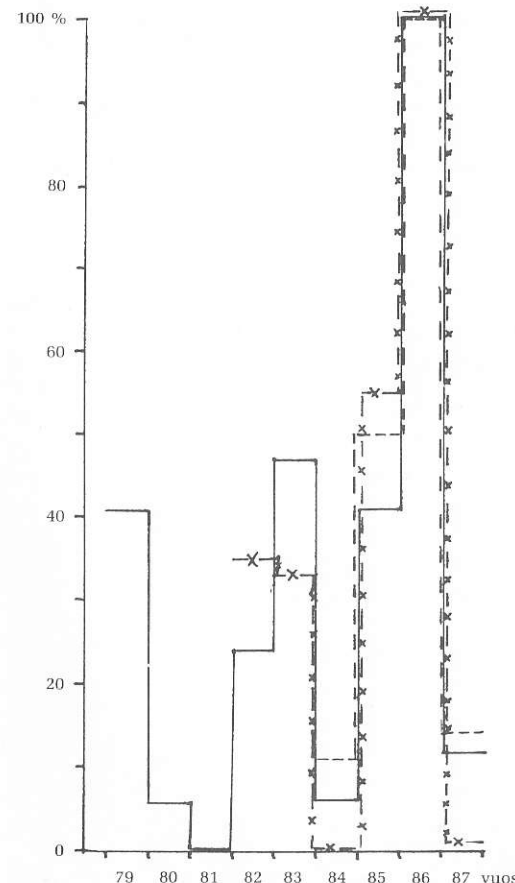
	PESINTÄOSUUS, %									
Lehtopöllö	5	3	4	4	7	3	5	5	1	
Helmipöllö	10	7	0,5	11	11	0,5	10	25	0	

Kuva 2. Viirupöllön, huuhkajan, sarvipöllön pesintöiden suhteellinen määrä ja pesintäosuuksia 1979—1987. Jakson parhaan pesintävuoden pesintöiden määrä on 100 % ja muiden vuosien pesintätulos suhteutettu siihen. Pesintäosuus kertoo viirupöllöllä pesintöiden määrän suhdetta ja tarkastettuihin viirupöllölle optimikokoisten pönttöjen määrään ja huuhkajalla pesintöiden määrän suhdetta tarkastettujen ilmeisten reviirien määrään.

Viirupöllö ———
Huuhkaja ----
Sarvipöllö —x—

	PESINTÄOSUUS, %									
Viirupöllö	11	2	—	13	10	2	18	13	2	
Huuhkaja						5	20	47	7	

Haukkojen pesintä

Kolea kesä 1987 ei ollut suotuisa **mehiläishaukoille**. Asuttuja reviirejä todettiin 10, mutta pesintöjä löydettiin vain kaksi, joista ainakin toinen epäonnistui. Muita pesimäaikaisia havaintoja saatiin 12 atlasruudusta.

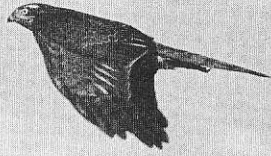
Ruskosuohaukan asuttuja reviirejä todettiin 10, joista kolmelta löytyi pesintä. Yksi pesistä tarkastettiin munavaiheessa. Munamäärä oli neljä. Yksi pesä tuotti kaksi poikasta, toinen kolme ja kolmannen tuotos jäi epäselväksi. Ruskosuohaukan entisten tai mahdollisten pesimäpaikkojen seurannassa oli edelleen tehostamisen varaa. Myös haukan puuttumisesta kertovat havainnot olisivat arvokkaita. **Sinisuhaukan** pesimäaikainen havainto saatiin kahdelta alueelta.

Ankara talvi 86/87 oli ilmeisesti kohtuullisista oravakannoista huolimatta koettelemus myös **kanahaukoille**, joiden pesintään oli lamaannuttavasti vaikuttanut pari vuotta aiempikin talvi 1985.

Kesällä 1987 kanahaukan mahdollisia pesimäpiirejä tarkastettiin 117. Pesä löydettiin 46 ja lisäksi neljä maastopoikuetta. Tämän lisäksi kuusi reviiriä luokiteltiin asutuksi niiltä löytyneen koristellun pesän takia. Kuusi pesintää eli 13 % epäonnistui. Keskimääräinen munaluku oli 3,0 (otos 4 pesää). Poikasia varttui rengastusikäiseksi vähintään 95. Poikas-luku oli 1—4 ja keskimääräinen poikas-luku 2,6 (otos 35 pesää). Keskimääräinen poikas-luku aloitettua pesintää kohti oli 2,2 (otos 41 pesää). Kuvassa 3 on kana- ja varpushaukan pesintöiden suhteellinen määrä vuosina 1981—1987.

Varpushaukan pesiä löydettiin 20 ja lisäksi kaksi maastopoikuetta. Pesinnöistä kaksi eli 10 % tuhoutui. Asuttuja reviirejä todettiin lisäksi 14. Kaikkiaan tarkastettiin 47 aiempien havaintojen perusteella reviireiksi epäiltyä aluetta. Atlastiedoissa oli varma pesintä kuudessa ruudussa ja todennäköinen pesintä viidessä ruudussa. Keskimääräinen munamäärä oli 5,0 (otos 2 pesää). Poikas-luku oli 2—5 ja keskimääräinen poikas-luku 4,4 (otos 17 pesää). Poikasia varttui vähintään 76. Varpushaukka on selvinnyt kovista talvista kanahaukkaa paremmin kuten muuttavalta lajilta voikin odottaa.

Hiirihaukan reviirejä tarkastettiin 56. Asuttuja pesiä löydettiin 20 ja yksi maasto-

Mikko Tamminen

poikue. Koristeltuja pesiä löydettiin 11 ja lisäksi 20 reviiriä luokiteltiin havaintojen perusteella asutuiksi, vaikka pesää ei löydettykään. Pesinnöistä epäonnistui neljä eli 20 %. Rengastusikäisiä poikasia varttui vähintään 25 eli selvästi vähemmän kuin 1986 (60 poikasta). Poikasluvu oli 1–2 ja keskimääräinen poikasluvu 1,6 (otos 15 pesää).

Tuulihaukan pesiä ei löydetty. Pesintään viittaavia havaintoja saatiin Laitilasta. Tuulihaukan pesimäaikaista havaintoja tuli tietoon vajaalta kymmeneltä alueelta.

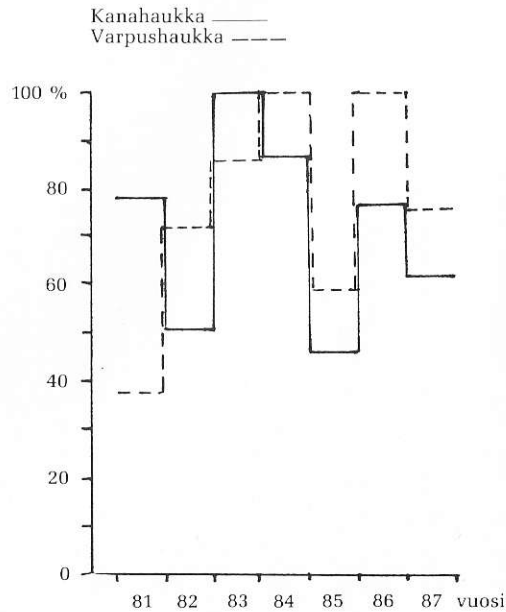
Ampuhaukan pesintään viittaavia havaintoja saatiin Laitilasta ja Metsämaalta. Muita ampuhaukan pesimäaikaista havaintoja oli kuusi.

Nuolihaukan pesiä löydettiin ainakin 10 ja lisäksi neljä maastopoikuetta. Pesinnöistä kaksi epäonnistui todennäköisesti epäedullisten säiden takia. Pesintään viittaavia havaintoja oli yhdeksältä alueelta ja muita pesimäaikaista havaintoja ainakin 20 alueelta. Keskimääräinen nuolihaukan poikasluvu oli 3,0 (otos 7 pesää).

Kalasääsken aiemmin asuttuja revierejä tarkastettiin 87. Pesiä löydettiin 36 ja koristeltuja pesiä 11. Lisäksi sääski todettiin kuudella alueella. Pesinnöistä epäonnistui viisi eli 14 %. Keskimääräinen poikasluvu oli 2,3 (otos 28 pesää). Rengastusikäisiä poikasia varttui vähintään 65. Poikasluvu aloitettua pesintää kohti oli vähintään 1,9 (otos 34 pesää) ja asuttua reviiriä kohti 1,3 (otos 51 re-

Pääosin muuttavana lajina varpushaukka selvisi kovasta talvesta tappioita.

Kuva 3. Kanahaukan ja Varpushaukan pesintöjen suhteellinen määrä 1981–1987. Jakson parhaan pesintävuoden pesintöjen määrä on 100 % ja muiden vuosien pesintätulos on suhteutettu siihen.

viiriä). Vaikka kesä 1987 oli monille linnuille heikko pesintävuosi, kalasääskellä pesintätulos oli varsin hyvä.

Merikotkan mahdollisia revierejä tarkastettiin 12. Asuttuja pesiä löydettiin viisi, joista kaksi epäonnistui. Poikasluvu oli 1–2 ja poikasia varttui viisi eli 0,4 poikasta asuttua reviiriä kohti. Vuonna 1987 merikotkien poikastuotto Saaristomerellä oli ennätyksellinen vertailtaessa viime vuosia.

Parimääristä

Taulukossa 1 on esitetty katsauksen laatijan käsitys TLY:n alueen pesivistä petolintukannoista. Pohjana on ollut J. Karhumäen, S. Aspelundin ja S. Pekkanen vuonna 1985 tekemä arvio. Vaihteluvälin ollessa suuri kuten esimerkiksi helmipöllöllä pieni luku tarkoittaa huonona ja suuri hyvänä ravintovuonna esiintyvää parimäärä.

Aineiston keruu vuonna 1988

Petolintuvuosi 1988 lienee selvästi edeltäjänsä tuottoisampi. Yhteenveto pesinnöistä tehtäneen entiseen tapaan. Havaintoja kerätään petoaktivisteilta petolintujen B-lomakkeella. Yksittäishavaintoja niin pesinnöistä kuin pesintäajalta kerätään mahdollisimman laajasti lajeittain TLY:n uudella havaintojen keruulomakkeilla. Kaikki havainnot ovat tärkeitä, tässäkin toiminnassa yksistä syntyy joukko.

Taulukko 1. Arvio TLY:n alueen petolintukannoista v. 1987

Laji	Kanta-arvio (paria)
Mehiläishaukka	100
<i>Pernis apivopus</i>	
Kanahaukka	350
<i>Accipiter gentilis</i>	
Varpushaukka	500
<i>Accipiter nisus</i>	
Hiihaukka	250
<i>Buteo buteo</i>	
Piekana	—
<i>Buteo lagopus</i>	
Sinisuohaukka	1–10
<i>Circus cyaneus</i>	
Ruskosuohaukka	10–20
<i>Circus aeruginosus</i>	
Tuulihaukka	1–10
<i>Falco tinnunculus</i>	
Ampuhaukka	5–10
<i>Falco columbarius</i>	
Nuolihaukka	100–150
<i>Falco subbuteo</i>	
Kalasääski	55–60
<i>Pandion haliaetus</i>	
Merikotka	15
<i>Haliaetus albicilla</i>	
Huuhkaja	300
<i>Bubo bubo</i>	
Hiiripöllö	0–30
<i>Surnia ulula</i>	
Varpuspöllö	30
<i>Glaucidium passerinum</i>	
Lehtopöllö	100–200
<i>Strix aluco</i>	
Vuurpöllö	70
<i>Strix uralensis</i>	
Lapinpöllö	—
<i>Strix nebulosa</i>	
Sarvipöllö	5–500
<i>Asio otus</i>	
Suopöllö	1–5
<i>Asio flammeus</i>	
Helmipöllö	10–1000
<i>Aegolius funereus</i>	

Lintukevät 1987 Varsinais-Suomessa

Tom Lindbom, Tapio Lineri, Jarmo Komi, Jyrki Normaja, Pekka Rautsala ja Tapani Veistola.

TLY:n viidestoista kevätkatsaus tehtiin Bongarikilta Mustan Listan miesten voimin: T. Veistola kirjoitti johdannon ja sään, J. Normaja lajiti kaakkurista isokoskeloon, T. Lineri mehiläishaukasta kurkeen ja merikihusta pohjantikkaan, J. Komi kahlaajat sekä T. Lindbom ja P. Rautsala yhdessä varpuslinnut.

Havaintoja tämänkertaiseen kevätmuuttoraporttiin saatiin 65:ltä lintumieheltä. 30 aktiivisinta ornitologia ansaitsi nimikirjainlyhenteen palautettuaan havaintonsa itse. Hajahavaintojen ja -mainintojen varaan jäitläytyi vastaavasti 35 lintumiestä.

Lyhenteet

Kunnat: Alastaro (Ala), Askainen (Ask), Aura (Aur), Dragsfjärd (Dra), Halikko (Hal), Houtskari (Hou), Iniö (Ini), Kaarina (Kaa), Kalanti (Kal), Karainen (Kar), Kemiö (Kem), Kiikkala (Kii), Kisko (Kis), Kodisjoki (Kod), Korppoo (Kor), Koski Tl. (Kos), Kustavi (Kus), Kuusjoki (Kuu), Laitila (Lai), Lemu (Lem), Lieto (Lie), Loimaan kaupunki (Loi), Loimaan kunta (Loi mlk), Marttila (Mar), Masku (Mas), Mellilä (Mel), Merimasku (Mer), Mietoinen (Mie), Muurla (Muu), Mynämäki (Myn), Naantali (Naa), Nauvo (Nau), Nousiainen (Nou), Oripää (Ori), Paimio (Pai), Parainen (Par), Perniö (Pern), Pertteli (Pert), Piikkiö (Pii), Pyhäranta (Pyh), Pöytyä (Pöy), Raisio (Rai), Rusko (Rus), Rymättylä (Rym), Salo (Sal), Sauvo (Sau), Suomensjärvi (Suo), Särkisalo (Sär), Taivassalo (Tai), Tarvasjoki (Tar), Turku (Tur), Uusikaupunki (Uus), Vahto (Vah), Vampula (Vam), Vehmaa (Veh), Velkua (Vel), Västanfjärd (Väs), Yläne (Ylä).

Havainnot: pull = untuvapoikanen, juv = nuori, subad = esiaikainen, ad = vanha, 1kv = ensimmäisellä kalenterivuodellaan oleva (31.12. asti, 1.1. jo 2kv jne.), 1k = koiras, 1n = naaras, 1np = naaraspuukuinen, 1kn = pari (vrt. 1k1n = yksi koiras ja naaras), jp = juhlapukuinen, vp = vaihtopukuinen, kp = kesäpukuinen, pp = peruspukuinen, tp = talvipukuinen, v = vaalea värimuoto, t = tumma värimuoto, vm = välimuotoinen, ä = äännelevä (ei nähty, nähty äännelevä = 1), Ä = laulava (ei välttämättä nähty), r = rengastettu tai pyydystetty, N = pohjoiseen (NW = luoteeseen jne.), m =

muuttava, p = paikallinen, yöm = yömuuttoyksikkö (äänikerta, ei yksilömäärä), a = parvi (a5 = viiden parvi, 5a = viisi parvea), n100 = noin sata, I = tammikuussa (jne.).

Havainnoitsijat: Itse havaintonsa palauttaneiden nimet nimikirjainin, muiden kokonaisuudessaan: Pekka Alho (PA), Daniel Brännskär (DB), Matti Eloranta, Annika Forsten (AF), K. Haapala, Jouko Hakala, Jari Helstola (JHe), K. Hiltunen, Markku Huhta-Koivisto, Anna Inno, Seppo Kallio, Sakari Kauppinen, Arie Keskinen, J. Ketonen, Jorma Kirjonen (JKi), Jukka Kivelä (JuK), Hannu Klemola (HKL), Jarmo Komi (JKo), Pertti Korvenoja, Pasi Laaksonen, Esa Laine (ELa), Jarmo Laine (JLa), Esa Lehikoinen, Miika Lehto, Soili Leveelahti (SL), Tom Lindbom (ToL), Tapio Lineri (TaL), Rauli Lumio, Jouko Lunden, J. Lähteenoja, Rami Metsäranta, Tapani Missonen (TM), Vesa Muurinen (VMu), Jyrki Normaja (JNo), Jukka J. Nurmi (JJN), Jukka K. Nurmi (JKN), Tarmo Nurmi, Timo Nurmi, M. Palmu, Jyrki Pynnönen (JPy), Kalle Rainio (KR), Ari Rantamäki (ARa), Pekka Rautsala, Ari Rivasto, Kalle Ruokolainen, Jukka Saario (JuS), Jukka Salonen (JSa), M. Santamaa, Tapani Santamaa, Risto Saranto (RS), Vesa Sarola (VS), Kari Saukkonen, Jukka Siljanpää, Leila Sundell, Seppo Sällylä (SS), J. Tanner, P. Tanner, Jouni Tittonen (JT), H. Tuomenoja, T. Tuomenoja, Jyrki Uotila, Simo Veistola, Tapani Veistola (TVe), Hannu Virtanen (HV) ja Mikko Ylitalo (MY). — Turun Sanomat on lyhennetty T.S.

Havainnoijamäärään ei ole laskettu Jurmon lintuasemalla käyneitä harrastajia. ”Juliaksen” miehitys oli verrattain hyvä. Katkoja oli vähän ja nekin jäivät lyhyiksi (30.3.—3.4., 6.—8.4. ja 4.—6.5.). Asemalomakkeilta havainnot katsaukseen kokosi Jyrki Matikainen. Havainnoitsijoiden toivotaan vastaisuudessa merkitsevän nimikirjaimensa asemalomakkeille ainakin ensihavaintojen ja harvinaisuuksien kohdalle.

Muita havaintosarjoja saatiin Perniön Saarenjärveltä (kokoaja Jukka K. Nurmi), Pyhärannan Rihtiniemeltä (Vesa Muurinen) ja Turun Ävikistä (Jukka Kivelä). Hajatietoja saatiin mm. Turun Sanomien luontokirjoituksista, joita teki Markku Lappalainen. Sitä vastoin legendaarinen ”Yliopiston pinnalista” on viime keväältä kadoksissa.

Tämän katsauksen aineisto on laajuudeltaan viime vuosien keskitasoa. Havaintojen palauttajien suhteellisen pientä määrää korvannee havaintoilmoitusten hyvä laatu. Useimpien aktiivilintumiestemme havainnot löytyvät tästä raportista. Kiitokset kaikille havaintojaan antaneille!

Sää

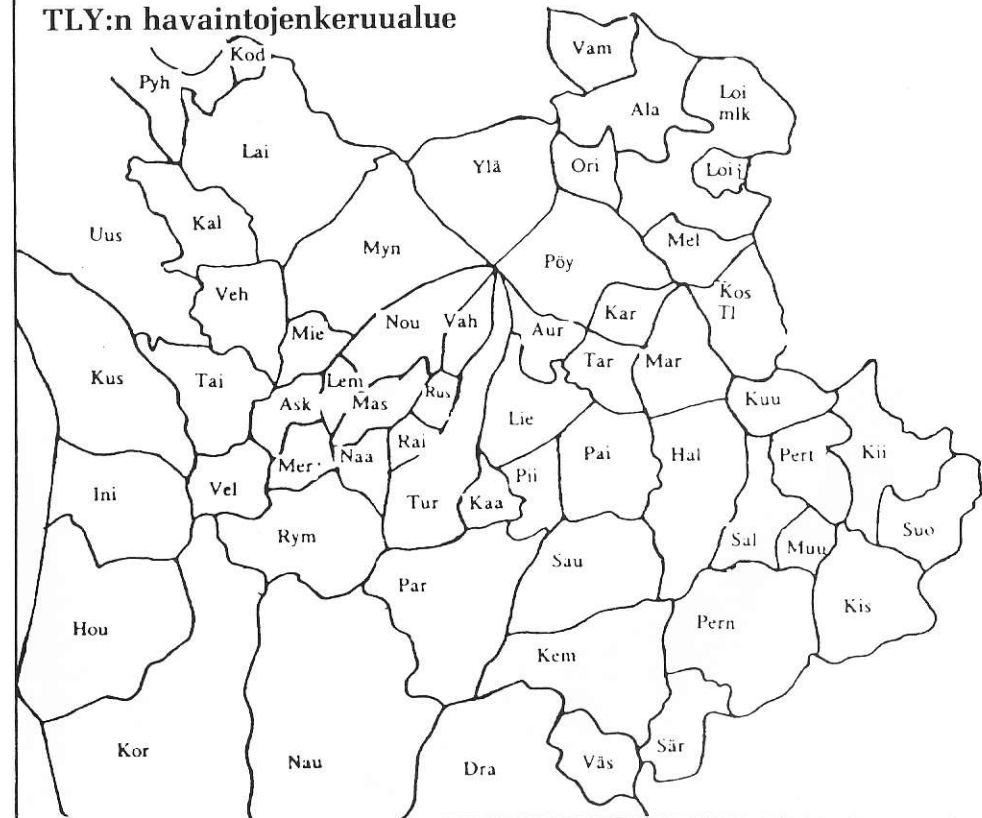
Kevät 1987 oli verrattain myöhäinen ja kolea. Puolentoista vuosisadan ankarin talvi jätti keväälle perinnöksi ennen muuta harvinaisen kovan jääpeitteen. Tämä näkyi sulapaikkojen vähyden kautta alkukevään vesilintuhavainnoissa.

Helmikun alun ja puolivälin muutamaiset lauhat päivät eivät vielä laukaisseet muuttoa. Talvi jatkui, ja etenkin maaliskuun alkupuolen kylmät ilmat jarruttivat kevään tuloa.

Kevät alkoi kirii leutojen etelätuulten vauhdittamana maaliskuun puolimaissa. Samoin huhtikuun alkupäivät olivat poikkeuksellisen lämpimiä. Kokonaisuutena huhtikuun sää oli kuitenkin kevään sekava ja levoton lännestä itään vaeltaneiden matalapaineiden takia.

Lämmin vappu normalisoi loppukevättä. Kesäisiä päiviä oli myös toukokuun 20. ja 30. päivän tienoilla. Tästä huolimatta niin toukokuu kuin myös kesäkuu jäivät lintumiesten mieliin enimmäkseen pilvisinä, sateisina ja viileinä kuukausina. Aurin-

TLY:n havaintojenkeruualue

gonpalvojat saivat odottaa kesää aina heinäkuulle, mutta silloin olikin jo lintujen syysmuutto täydessä käynnissä.

Kaakkurista isokoskeloon

KAARKURI (*Gavia stellata*)
Hyvän kaakkurikevään avasi 7.5. 1m Kor Aspösö (AF, ELA). Eniten kaakkureita havaittiin Pyh Rihtniemellä ja Kor Utössä. Rihtniemellä havaittiin 34 punakurkku kahdeksana päivänä 8.—17.5. Utössä nähtiin 23.—27.5. yhteensä 27 kaakkuria. Havainnot muualta: 12.5. Dra Örö 2 (JHe), 15.5. Kor Jurmo 1 (kevään ainoa), 16.5. Uus Letto 1m (VMu) ja 27.5. Kor Jurmo — Nau Nötö 1m (JHe). Viimeiset Rihtniemellä: 2.6. 2m (VMu).

KUIKKA JA KUIKKALAJI (*G. arctica* & sp.)
25.4. 3m kuikkaa ja 1 *Gavia* sp. Dra Kasnäsissä (JKi) olivat muuton avajat. Pohjanlahdella (eli Rihtniemellä) havaittiin toukokuun puolenvälin tienoilla noin sadan gavian määrä. Muutonhuippu 27.5. Kor Utössä: 705 gaviaa, joista määritettiin 87 kuikkaa (JHe). Toiseksi paras muutto edellisenä päivänä samoin Utössä (26.5.): 522 gaviaa, joista 100 kuikkaa (JHe). Viimeiset 4.6. Paimionlahti 58m (MY).

SILKKIUIKKU (*Podiceps cristatus*)
Ensimmäiset 15.4. Kaa Kuusisto 1 (DB) ja 16.4. Sal Halikonlahti 1p (AF, JTi). Jurmon huippuna 23.2.5., muualta huippuja ei ilmoitettu. Muuton loppumista kuvaa Nau Nötö — Pernäs 27.5. 2m (JHe).

Taulukko 1. Muuttavat hanhet ja joutsenet viikottain Varsinais-Suomessa keväällä 1987.

Viikko	14	15	16	17	18	19	20	21	22	
Alku	30.3.	6.4.	13.4.	20.4.	27.4.	4.5.	11.5.	18.5.	25.5.	
Loppu	5.4.	12.4.	19.4.	26.4.	3.5.	10.5.	17.5.	24.5.	31.5.	
Laji									yht.	
Cyg cyg	—	4	45	43	9	2	2	8	—	113
Cyg sp.	5	3	2	7	—	—	—	—	—	17
Ans fab	—	2	121	174	28	—	10	—	—	335
Ans ans	5	48	33	131	16	10	12	1	4	260
Ans sp.	—	9	186	263	52	1	3	—	—	514
Ans/Bra	—	5	15	2	—	1	—	—	—	23
yht	10	71	402	620	105	14	27	9	4	1262

**Sinisorsan erilaiset albino-muodot ovat kesäisin huomattavasti yleisempiä kuin katsaus ker-
to. Katsokaa myös sinisorsia!**

HÄRKÄLINTU (*P. griseigena*)
Ulkosaariston ensimmäiset 24.4. Utö 3 (SS) ja 26.4. Jurmo 2. Huippu 2.5. Rihtniemi 7p9m (HKI) ja 3.5. Jurmo 30. Muuton loppumista vaikea kommentoida.

MUSTAKURKKU-UIKKU (*P. auritus*)
25.4. Utö 2 (SS) ja 26.4. Jurmo 5p ensimmäiset. Parhaiten 2.5. Pernäs 12p (JNo, TaL).

MERIMETSO (*Phalacrocorax carbo*)
Kovin olivat vähissä. Rihtniemellä 12.4. 1m, 20.4. 17m, 23.4. 2m, 25.4. 18m, 9.5. 7m, 10.5. 1m (VMu ym.). Jurmossa havaittiin vain 5 merimetsoa: ensimmäinen 5.4. ja "muutonhuippu" 23.4. 3.

HARMAAHAIKARA (*Ardea cinerea*)
Kaikki havainnot: 4.4. Tai Inkerannanvuori 2m (JHe ym.) ja Dra Bjökboda 1m (TVe, PA, JKo, J. Sil-
lanpää), 6.4. Paimionlahti 1 (ELA, JKi), 12.4. Kaa Sauhuvuori 1m (JKi), 20.4. Dra Kasnäs kylä (JKi), 25.4. Raisionlahti (ToL) ja Tur Rauvolanlahti 1 (TaL) sekä 18.5. Halikonlahti 1m (SS).

KYHMYJOUTSEN (*Cygnus olor*)
Ensimmäiset ilmestyivät suliiin maaliskuun loppupuolella. Varsinaista muuttoa ei havaittu.

JOUTSEN (*C. cygnus*)
Muuttavilla joutsenilla ei juuri päästy tänä keväänä "mässäilemään", paikallisilla kylläkin (taulukko 1). Pern Saarenjärven joutsenparvet kasvavat vuosi vuodelta. Nyt oli enimmillään 23.4. 156p 16.4.—27.4. oli paikalla lähes päivittäin yli sata jout-

Kari Elo

senta. Viimeisiä joutsenia nähtiin vielä toukokuun puolivälin jälkeen.

VALKOPOSKIHANHI (*Branta leucopsis*)
Ainoat 20.4. Halikonlahti 6NE (SS) ja 25.5. Jurmo 2p.

SEPELHANHI (*B. bernicla*)
19.—24.5. Halikonlahti 1p oli kevään ensimmäinen. Muita havaintoja: 25.5. Jurmo 2m ja Dra Morgonlandet 510m (SS, Jari Lähtenoja), 26.5. Paimionlahti 7m (PA, ToL) sekä 30.5. Jurmo 80m. Parhaat muuttot havaittiin Halikonlahdella: 25.5. 7500m ja 31.5. 7000m. Viimeiset sepelhanhet: 4.5. Tur Ruissalo 2p (HKI).

RISTISORSA (*Tadorna tadorna*)
Kaikki havainnot Jurmon ulkopuolelta: 16.4. Rihtniemi 1m (K. Haapala), 17.4. Rihtniemi 1m (HKI ym.) 20.4. Rihtniemi 1m (VMu ym.), 23.4. Raisionlahti 1 (PA), 24.4. Utö 2k2n ja 25.—27.4. 1k1n (SS), 25.4. Mietoistenlahti (JLa), 25.4. Rihtniemi 2m (HV), 26.4. Halikonlahti 1p (JTi, TaL, JNo ym.), 29.4. Mietoistenlahti 2p (ELA), 6.5. Rihtniemi 2S (K. Haapala), 7.5. Kor Aspö 2 (AF), 28.5. Utö 1p (TaL). Jurmoon ristisorsat tulivat 10.4. kolmen yksilön voimin. Ennätyspäivä oli 1.5., jolloin lintuja oli 13.

HAAPANNA (*Anas penelope*)
30.3. Halikonlahti 1k (SS) oli ensimmäinen. 28.4. Jurmo 110p oli ainoa yli sadan linnun havainto. Muuton loppua: 27.5. Paimionlahti 22p (MY).

TAVI (*A. crecca*)
Ensimmäinen 30.3. Rauvolanlahti 1p (JNo), Päämuuttoa: 26.4. Paimionlahti 150p (AF) ja 28.4. Jurmo 160.

SINISORSA (*A. platyrhynchos*)
Mainittakoon 15.4. Veh Vehmassalmella nähty anka (JHe).

JOUHISORSA (*A. acuta*)
11.4. Halikonlahti 2p (TaL, SS, JTi) olivat kevään ensimmäiset. Suurimmatkin parvet olivat alle kymmenen lintua. Viimeinen 27.5. Paimionlahti 1 (MY).

HEINÄTAVI (*A. querquedula*)
24.4. Raisionlahti 2p (ELA, ToL) olivat ensimmäiset tänä keväänä. Viimeiset ilmoitetut: 30.5. Paimionlahti 3p (JKi).

LAPASORSA (*A. clypeata*)
Ensimmäinen 17.4. Naa Vapaavarasto 1p (ELA). Pieni muutonhuippu: 3.5. Raisionlahti 25p (MY). Muuton loppumista kuvaa 17.5. Rihtniemi 1m (VMu).

PUNASOTKA (*Aythya ferina*)
6.5. Tur Satama 1p (JHe, TaL) oli kevään ensimmäinen. Paras kertymä 20.4. Uus Pitkäluoto 40p (RS). Jurmolle harvinaista punasotkaa nähtiin siellä 26.4. lähtien vapun tienoille.

TUKKASOTKA (*A. fuligula*)
22.3. Rauvola 3 (PA, ToL) avasi muuton. Päämuuttoa 24.4. Utö n150m (SS), 30.4. Nötö 150 (JNo, TaL) ja 3.5. Halikonlahti 150p (JKi). Jurmossa päämuutto 25.4.:200.

LAPASOTKA (*A. marila*)
Ensimmäiset vapunaatonna, 30.4. Nau Nötö 2p (TaL, JNo) ja Mietoistenlahti 4p (ELA). Päämuuttoa kuvaa 2.5. Mietoistenlahti 30p (ELA) ja 9.5. Rihtniemi 31m (HV).

HAAHKA (*Somateria mollissima*)
Ensimmäiset haahkat saapuivat 5.4. Jurmoon ja Rihtniemelle (M. ja T. Santamaa). Päämuuttoa 17.4. Nau — Hou 1600 m/p (MY), 24.4. Utön ympäristön n3000 (SS) ja 25.4. Jurmon 4000.

ALLI (*Clangula hyemalis*)

Ensimmäiset 30.3. Kem Strömmalla (AF). Päämuutot: 9.5. 2500 allia (ja 5000 vesilintua) Dra (JHe), 24.5. Utö 1810 allia (ja 3260 vesilintua) (JHe). Viimeisiä olivat 1.6. Borstö 140 (MY). — Jurmon ensimmäinen 29.3. ja huippu 7.5. 3000 m/p.

MUSTALINTU (*Melanitta nigra*)

Utössä 23.4. 5m (SS), Jurmossa 13 26.4. ja 1.5. Par Lillmälössä 10m (KR). Vaatimatonta muutonhuippua kuvaavat Utö 25.5. 21m60p ja 26.5. 41m (JHe). Viimeisiä muuttavia nähtiin aivan kesäkuun alkupuolivälin eri puolella maakuntaa.

PILKKASIIPI (*M. fusca*)

Jurmon ensimmäiset 27.4. 11. muualla 30.4. Nau Fagerholma 2m (JNo, TaL). Muuton huippua edustaa 8.5. Rihtniemi 187m (VMu ym.). Viimeiset hävisivät kesäkuun alussa.

TELKKÄ (*Bucephala clangula*)

Muuton alkua hankala määrittää talvehtineiden lintujen takia. Suurin ilmoitettu kertymä 300 Jurmossa 25.4. Muuton loppumista kuvaa 24.5. 3m Utö (JHe).

UIVELO (*Mergus albellus*)

12.4. viidessä paikassa yht. 8 yksilöä. (JHe, SS). Päämuuttoa kuvaa 3.5. Paimionlahti 12p (MY) ja Hal Viirilänlahti 8p (SS). Viimeinen 23.5. Halikonlahti 1p (PA, Tve).

TUKKAKOSKELO (*M. serrator*)

Jurmossa ensimmäinen 14.4. Päämuutto 8.5. Rihtniemi 224m (VMu). Viimeisiä lienevät olleet 4m Rihtniemi 2.6. (K. Haapala).

ISOKOSKELO (*M. merganser*)

Ensimmäiset 14.3. Kaa Sauhuvuori 2m (JKi). Suurin määrä 10.5. Paimionlahti 660 (MY).

Petolintumuutto

MEHILÄISHAUUKKA (*Pernis apivorus*)

Ensimmäinen 14.5. Mie Mynälahti 1m (JHe). Viimeinen muuttolennessä havaittu yksilö 28.5. Nau Pernäs — Kor Utö (TaL).

MERIKOTKA (*Haliaeetus albicilla*)

Ilmoitettiin ilahduttavat 18 kevähavaintoa. Ensimmäinen muuttaja 31.3. Veh Myyrvuori 1 ad E (JHe). 11.4. oli hyvä päivä: Sau Tapila 1NE (JHe), Kem Salmi 1p (JHe), Per Väno 1 2kv W (JKi) ja Nauvo 1 (T.S.). Lisäksi 17.4. Kus Kiparuoto 3 (RS). Rihtniemellä nähtiin kevään kuluessa yhteensä 3 merikotkaa: 12.4. 1 (M. ja T. Santamaa sekä P. ja J. Tanner), 16.4. 1S (VMu, HV ym.) ja 4.5. 1SW (Anna Innola, Leila Sundell). Kevään viimeinen: 5.5. Pyh Nihtiö 1m (HV).

RUSKOSUOHAUUKKA (*Circus aeruginosus*)

Keväällä havaittiin n30 yksilöä. Ensimmäinen 7.4. 1n m Kaa Hovirinta (JKi), seuraava 9.4. 1k N Kaa Kuusisto (SL, JN). Paimionlahdella ensimmäinen lintu 11.4., kevään kuluessa siellä muutti yht. 8 ruskosuohaukkaa. Toinen hyvä paikka oli Lai Otajärvi, missä 2.5. 4k1n p (HKI).

SINISUOHAUUKKA (*C. cyaneus*)

Havaintoja palautettiin n25:stä yksilöstä. Ensimmäinen jo 29.3. Jurmossa. Mantereellakin hetimituun alussa: 3.4. 1k m Paimionlahdella (JKi). Paras muuttosumma 4m Dra Kasnäs 20.4. (JKi). Viimeinen matkasi 4.6. Paimionlahdella kohti koillista (MY).

KANAHAUKKA (*Accipiter gentilis*)

Kanahaukan muuttota on usein vaikeata tulkita, mutta ensimmäinen ilmoitettu muuttaja viuhtoi kohti pohjoista Tur Vartiovuorella 24.3. (JKi). Yhteensä 13 muuttavaa "agenttia" nähtiin kevään aikana.

VARPUSHAUUKKA (*A. nisus*)

Kokoon saatiin kaiken kaikkiaan 190 kevätmuuttohavaintoa ajalta 29.3.—23.5. Kaikki yli kymmenen linnun muutot: 11.4. Paimionlahti 15m (JKi), 12.4. Dra 16m (JHe), 20.4. Uus Kaukasvuori 13m (RS) ja samana päivänä Dra Kasnäs 23m (JKi). Vielä 23.5. oli Utössä 1p varpushaukka (JHe).

HIIRIHAUUKKA (*Buteo buteo*)

Ensimmäinen nähtiin aika varhain, 12.3. Pii Uitto 1m (MY). Paras muutto vaatimatonta 8m Paimionlahdella 20.4. (TaL, JNo ym.). Koko keväänäkään ei havaittu kovin paljon hiirihaukkoja, sillä yhteismäärä jäi 120:een määritettyyn lintuun. Viimeinen muuttaja nähtiin 28.5. välillä Pernäs — Utö (TaL).

PIEKANA (*B. lagopus*)

Kevään yhteismäärä oli 243 ajalla 2.4.—26.5. Ensimmäinen 2.4. Paimionlahti 1m (JKi). Piekana yleisty alueellamme 11.4. alkaen. Vielä toukokuun lopulla piekanoja liikkui Varsinais-Suomessa, esim. 26.5. 1m Nau Nötössä (JPy ym.).

HIIRIHAUKKALAJI (*Pernis/Buteo sp.*)

Määrittämättömiä "buzzardeja" ilmoitettiin keväällä n70 yksilöä. Niitä oli selvästi enemmän huhtikuun puolivälistä (piekanan ja hiirihaukan muuttoajalta) kun toukokuulta, joka on mehiläishaukan aikaa.

MAAKOTKA (*Aquila chrysaetos*)

Ainoastaan kaksi havaintoa: 11.4. Kuusisto 1NNE (DB) ja 17.4. Tur Rauvola 1m (T.S.).

KOTKALAJI (*Haliaeetus/Aquila sp.*)

Määrittämättömiä kotkia ilmoitettiin kahdesti: 30.3.

Par 1m (JHe) ja 24.4. 1N Rihtniemi (J. Ketonen, M. Palmu).

KALASÄÄSKI (*Pandion haliaetus*)

Kevään kokonaismäärä nelisenkymmentä yksilöä ajalta 12.4.—28.5. Ensimmäiset sääsket saapuivat 12.4., jolloin 1m Sauhuvuorella (JKi) ja Sau Tapilassa (MY). Paras muutto 4 yksilöä Dra Kasnäs 20.4. (JKi) Viimeinen muuttaja nähtiin 28.5. Paimionlahdella (MY).

TUULIHAUUKKA (*Falco tinnunculus*)

Normaalimäärä — 24 yksilöä — kertyi ajalta 2.4.—20.5. Ensimmäinen 2.4. Pai Puhdistamo 1p (AF). Kahta lintua enempiä ei kerralla havaittu, joten päämuutoista ei voi puhua. Paimionlahdella vielä 20.5. 1m (JLa).

AMPUHAUKKA (*F. columbarius*)

Edelliseen kevääseen verrattuna lähes kolminkertaisesti havaintoja, nyt nähtiin peräti 26 yksilöä. Ensimmäiset Kuusistossa 3.4. (SL, JN) ja viimeinen Rihtniemellä 16.5. (JKo, HKI ym.). Parhaana muuttopäivänä 20.4. havaittiin Kasnäsissä 4m (JKi) ja Paimionlahdella 2m (AF, TaL, JNo ym.).

NUOLIHAUUKKA (*F. subbuteo*)

Tästäkin lajista kertyi mukavasti havaintoja, 19 kpl ajalta 1.5.—27.5. Ensimmäinen 1.5. Rihtniemellä 1p (Anna Innola ym.). Yllättävää kyllä, puolet kevään nuolihaukoista nähtiin ennen toukokuun puoliväliä. Suurin keskittymä 16.5. Paimionlahdella: 1p3m (MY).

JALOHAUKKALAJI (*F. sp.*)

Kolme havaintoa 11.4.—17.5. Lisäksi "iso petolintu" ilmoitettiin 14 kertaa (lähinnä hiirihaukkalajeja) ja "pieni petolintu" havaittiin kahdesti.

Kana- ja kurkilinnut

RIEKKO (*Lagopus lagopus*)

Ainoa havainto: 3.5. Tur Kurjenrahka 3Ä (Tve, S. Veistola).

LUHTAKANA (*Rallus aquaticus*)

30.5. Paimionlahdella 1p (JKi).

RUISRÄÄKKÄ (*Crex crex*)

22.5. Sal Veitakkala 1Ä (SS), 27.5. Pii Raadelma 1p (JKi).

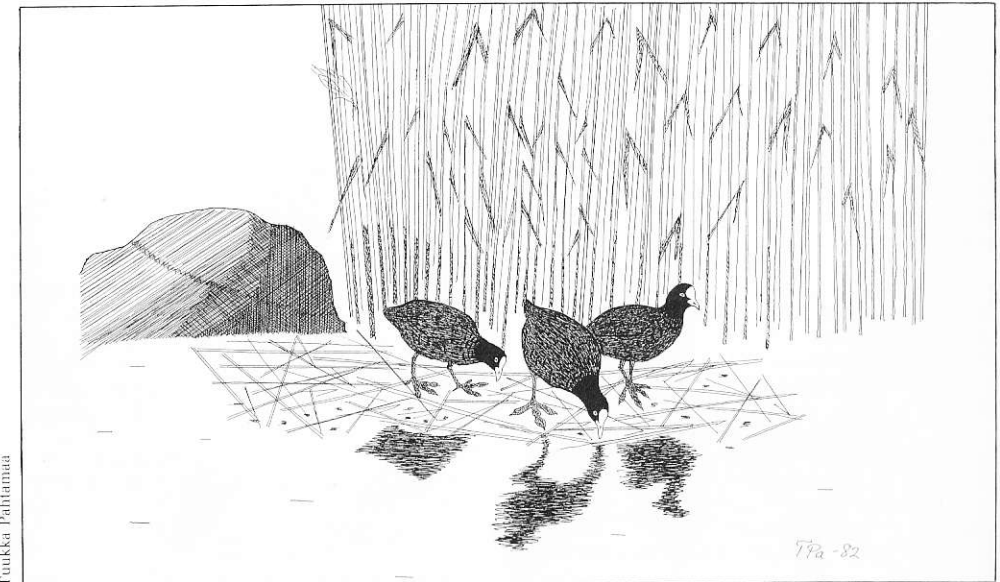
LIEJUKANA (*Gallinula chloropus*)

17.5. Paimionlahti 1p (JLa).

NOKIKANA (*Fulica atra*)

Ensimmäinen nokikana saapui 30.3. Sär Nixoriin (SS). Nokikanaan ei ilmeisesti kiinnitetä paljonkaan huomiota, koska huiput jäivät vaatimattomiksi: 18.4. Halikonlahti 73p (AF, TaL) ja 27.4. Saarenjärvi 32p (JKN).

Myöskään nokikanoihin ei ole uhrattu katseita; lajin muutosta ei synny mitään kuvaa.

KURKI (*Grus grus*)

Kurkien muutto ajoittui välille 5.4.—28.5., ja tuona aikana havaittiin Varsinais-Suomessa noin 2300 yksilöä. Päämuutto ajoittui huhtikuun 20. päivän tienoilta, 16.—22.4. havaittiin n1500 kurkea eli kaksi kolmasosaa koko kevään kurjista.

Kaikki yli sadan linnun muutot: 11.4. Par Väne 260m (JKi, MY), 12.4. Kaa Sauhuvuori 157m (JKi), 20.4. Dra Kasnäs 405m (JKi), Paimionlahti 167m (AF, TaL, JNo), Par Väno 260m (MY), 21.4. Paimionlahti 379m (JKi), Tur Ruissalo 136m (JLa) ja 22.4. Paimionlahti 143m (JLa). Viimeiset muuttajat 26.5. Kor Utö 5m (KR, JPy, Kari Saukkonen) ja Paimionlahti 4N (HKI) sekä 28.5. Tur Ävik 2 (JuK, Seppo Kallio).

Kahlaajat

MERIHARAKKA (*Haematopus ostralegus*)

Ensimmäiset 15.4. Kor Lohm 1 (PA) ja Naa Särkän-salmi 2 (ELa) sekä 16.4. Sal Halikonlahti 9 (SS). Jo 23.4. Pyh Rihtniemellä 49m (VMu), suurin muuttajamäärä samassa paikassa: 9.6. 106m (PA, JKo, Jukka Sillanpää). Sisämaan paras 27.5. 43m Paimionlahti (MY). Siellä myös viimeiset muuttajat: 4.6. a6 ensin N, sitten kääntyi SW (MY).

PIKKUTYLLI (*Charadrius dubius*)

Ensimmäiset 16.4. Pai Puhdistamolla (ToL) ja Halikonlahdella (AF). Suurin kerääntymä 7p Pai Puhdistamolla 25.5. (MY).

TYLLI (*C. hiaticula*)

Ensimmäinen muuttaja Halikonlahdella 4.4. (JTi). Parhaat kerääntymät 28p Jurmossa 28.4. ja 21 Mynälähdellä 31.5. (JKi).

KAPUSTARINTA (*Pluvialis apricaria*)

Muuton avasivat 5.4. Paimionlahdella 1 (JKi) ja Halikonlahdella 1m (SS). Suurimmat parvet toukokuun alussa: 4.5. Pai Puhdistamo 1200p (AF, MY) ja 13.5. Halikonlahti 1000p (T.S.). Viimeiset 3 muuttajaa 27.5. Paimionlahdella (MY).

TUNDRAKURMITSA (*P. squatarola*)

Ensimmäiset 15.5. Rihtniemi 1m (HV, VMu) ja Paimionlahti 1m (JLa). Parhaat muutot toukokuun lopulla ulkosaaristossa: 27.5. Utö 290m (ja isoja kahlaajia 730m) (JPy ym.) ja 31.5. Nau Borstö 250m (MY).

TÖYHTÖHYYPÄ (*Vanellus vanellus*)

Turun Sanomien mukaan 13.3. Kemiössä, seuraavat 21.3: Tur Topinoja 2 (TaL, JNp) ja Ruissalo 1m (PA, ToL). Paimionlahdella 4.4. 180m (MY) ja 6.4. 190m (JKi).

ISOSIRRI (*Calidris canutus*)

Halikonlahdella 31.5. 65m seuranaan 23 tundrakurmitsaa (JHe).

PULMUSSIRRI (*C. alba*)

Jurmossa 30.5. 3p.

LAPINSIRRI (*C. temminckii*)

4.5. Halikonlahdella 1 (JKi). Päämuuttoon viittavia havaintoja: 16.5. Halikonlahti 8 (SS), 17.5. Paimionlahti 10 (JLa, MY) ja 19.5. Tur Ävik 7p (JuK). Viimeiset 2 Ruissalossa 28.5. (JKo).

KUOVISIRRI (*C. ferruginea*)

22.5. Jurmossa 1, 2.6. Tai Rantalanelahdella 2 (HKI), ToL, P. Rautsala).

SUOSIRRI (*C. alpina*)

16.4. Jurmossa 1, mantereen ensimmäinen nähtiin vasta 3.5. Halikonlahdella (AF, JKi). Utössä 27.5. 645m ja 90 pikkukahlaajaa (JPy ym.). Jurmossa 30.5. 500m300p ja 2.6. 890p. Viimeinen 4.6. Paimionlahti 1m (MY).

JÄNKÄSIRRIÄINEN (*Limicola falcinellus*)

Kaikki havainnot: 23.5. Kuusistonlahti 1 (PA, Tve), 27.5. Ruissalo 2p (ToL, P. Rautsala), 29.5. Halikonlahti 2 (JPy ym.), 30.5. Paimionlahti (JKi) ja 31.5. Raisonlahti 1 (JKi). Jurmossa yhteensä 8, joista ensimmäiset 28.5.

SUOKUKKO (*Philomachus pugnax*)

Ensimmäinen 24.4. Raisonlahdella (ELa). Yleistyi huhti-toukokuun vaihteessa, suurimmat määrät 13.5. Pai Puhdistamo 250 (MY), 15.5. Paimionlahti 200m (JLa) ja Halikonlahti 160 (AF). Viimeiset 3 Halikonlahdella 31.5. (JHe).

JÄNKÄKURPPA (*Lymnocyptes minimus*)

Jurmon ensimmäinen 2.5., mantereelta ilmoitettiin kaksi havaintoa: 11.5. Kuusisto 2 (ELa) ja 13.5. Ävik (Rami Metsäranta).

TAIVAANVUOHI (*Callinago gallinago*)

Ensimmäinen 27.3. Tur Satamassa (T.S.). Seura-

Töyhtöhyypän pesintä kärsii tuntuvasti nykyisestä viljelytekniikasta. Kannattaa kirjata keväisiä muuttajamääriä, jotta lajin tulevasta kannanlaskusta saadaan käsitys. Kuovin kohdalla romahdus on jo tosiasia.

vat: 1.4. Mie Mynälähdellä 2 (ELa). Raisonlahdella 25 3.5. (MY).

LEHTOKURPPA (*Scolopax rusticola*)

Turun Sanomien mukaan ensimmäinen noin 30.3. Turussa. Seuraavat ilmoitetut: 11.4. Hou Lömsö (KR) ja 12.4. Sal Eerikki (SS).

MUSTAPYRSTÖKUIRI (*Limosa limosa*)

Kaikki havainnot: 26.4. Mynälahti 1 (ELa), 5.5. Pai Puhdistamo 1 (AF), 6.5. Raisonlahti (E. Tarponen), 14.5. Halikonlahti 1p (SS) ja 17.—18.5. samalla paikalla 2p (HKI, SS, JTi ym.). Turun Sanomat mainitsee toukokuiseksi tapaamispaikoiksi myös Kuusiston ja Jurmon (2 yksilöä).

PUNAKUIRI (*L. lapponica*)

Ensimmäinen Turussa 2.5. (T.S.), seuraavat 9.5. Rihtniemellä 13m (JKo). Rihtniemellä myös 11.5. 130m (K. Haapala) ja 15.5. 149m (VMu, HKI).

PIKKUKUOVI (*Numenius phaeopus*)

23.4. Kaa Hovirinta 3m (JKi). 6.5. Nousiaisissa 100m (T.S.), muuten parhaat määrät 4.5. Pai Puhdistamo 20 (AF) sekä 15.5. Sal Eerikki 25m (SS) ja 27m Rihtniemi (HKI).

ISOKUOVI (*N. arquata*)

Ensimmäiset yhteensä 8 lintua havaittiin 12.4. Jurmossa, Dra Lövössä (JHe), Kaarinassa (JKi) ja Halikonlahdella (SS). Parhaat muutot: 19.4. Paimionlahti 150m (MY), 20.4. Par Väno 170m (MY), 25.4. Dra Kasnäs 152m (JKi) sekä samana päivänä Lai Otajärvi 114m (VMu).

MUSTAVIKLO (*Tringa erythropus*)

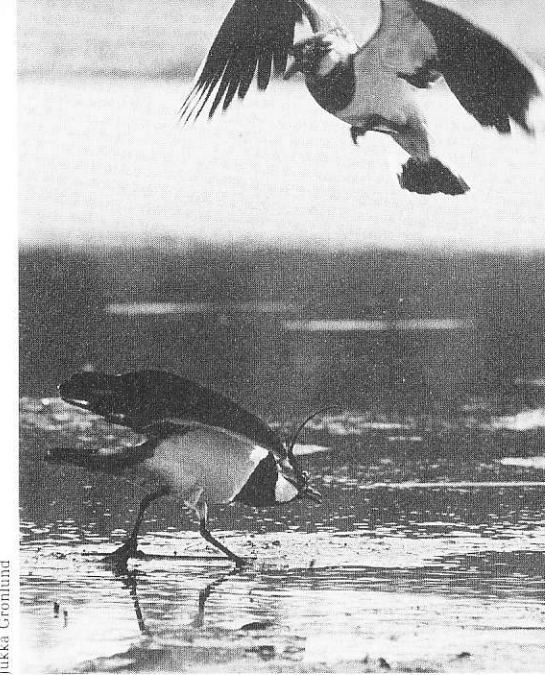
Ensimmäinen 29.4. Kaa Kuusistossa (DB, KR). Suurimmat määrät Paimionlahdella: 12.5. 16 (AF) ja 15.5. 16m (JLa).

PUNA]ALKAVIKLO (*T. totanus*)

Varhaisin 13.4. Paimionlahti 1 (MY). Samassa paikassa 4.5. 25 (MY). Jurmossa huippu 1.5. 40p.

VALKOVIKLO (*T. nebularia*)

Ensimmäiset 24.4. Utö 1m (SS) ja 25.4. Lai Otajär-

Jukka Grönlund

vi 1m (VMu). Lajin yleistymisen tapahtui nopeasti: 4.5. Paimionlahti 47 p/m (MY), 5.5. Kuusisto 20p (JJN, SL). Viimeinen 27.5. Paimionlahdella (MY).

METSÄVIKLO (*T. ochropus*)

11.4. Paimionlahdella 2 (JHe) ja Halikonlahdella 8 (SS). Paras muutto 13m Kasnäsissä 25.4. (JKi).

LIRO (*T. glareola*)

1.5. Paimionlahdella 1m (JKi) ja Jurmossa 10p. Paimionlahdella myös 4.5. 110p (JKi), 13.5. 200 p + m (MY) ja 15.5. 150m (JLa). Pern Saarenjärvellä 7.5. 84 (JKN).

RANTASIPI (*Actitis hypoleuca*)

Ensimmäinen verraten aikaisin — 12.4. Halikonlahdella (SS).

KARIKUKKO (*Arenaria interpres*)

Ensimmäiset 24.4. Utö 1p (SS) sekä 30.4. Rihtniemi 1p (JKo) ja Jurmo 11. Jurmon huippuna 3.5. 25p. Rihtniemen parhaat muutot taas olivat 8.5. 10m (K. Haapala) ja 11.5. 9m (K. Haapala). Paimionlahdella 1m 15.5. (JLa).

VESIPÄÄSKY (*Phalaropus lobatus*)

Halikonlahdella ensimmäinen 17.5. (HKI, JKo, SS ym.), määrät kasvoivat nopeasti ja 25.5. 34p (JKi), 31.5. vielä 30p (TM, M. Huhta-Koivisto), viimeiset 2 3.6. (JKi). Jurmon huippu 28.5. 16p. Halikonlahden ja Jurmon ulkopuolelta ilmoitettiin vain 12 yksilöä.

Kihut, lokit, tiirat ja ruokit

MERIKIHU (*Stercorarius parasiticus*) ja **KIHULAJI** (*S. sp.*)

Ensimmäinen merikihu nähtiin poikkeuksellisesti "sisämaassa": 25.4. Paimionlahdella 1p (KR). Seuraavat vapunaattona Jurmossa 1 ja Rihtniemellä 1N (PA, JKo, VMu, Anna Innola). Viimeinen Muuttohavainto 26.5. Utö 2m merikihua sekä 4 määrittämätöntä kihua (JHe).

PIKKULOKKI (*Larus minutus*)

TLY:n alueella nähtiin kevään aikana yhteensä n 180 pikkulokkia. Ensimmäiset 29.4. Kor Utö — Nau Pernäs 1m (SS, Ari Rivasto) sekä 1.5. Uus Kulju 1 (AF) ja Paimionlahti 4 (JKi). Suurimmat kerääntymät Pyh Kaljasjärvellä 16.5. 55p (HKL, JKo, Jukka Sillanpää) ja Halikonlahdella 15.5. 35p (AF). Muita pikkulokkien tapaamispaikkoja olivat Rihtniemi, missä 9.5. 2m (PA, JKo, Jukka Sillanpää), Lai Otajärvi 2.5. 16p (PA, HKL, JKo), Uus Esimo 2.5. 3p (VMu) ja Naa Luolajanjärvi 23.5. 3p (JHa). Viimeinen lenteli Halikonlahdella vielä 3.6. (JKi).

NAURULOKKI (*L. ridibundus*)

Tulivat perinteiseen tapaan Turkuun maaliskuun lopulla: 28.3. Satamassa 9p (TaL, JNo). Yleistyvät nopeasti, esim. 10.4. huippuna n2500 Tur Satama ja 16.4. 1100 p Naa Satama (TaL). Parhaat muuttopäivät sijoituivat huhtikuun kolmannelle viikolle. Rihtniemellä 23.4. 447m (VMu) ja 25.4. 304m (PA, HKL), lisäksi Lai Otajärvellä 25.4. 25p510m (VMu). Viimeiset muuttajiksi tulkitut menivät 17.5. Rihtniemellä kohti pohjoista (VMu).

KALALOKKI (*L. canus*)

Ensimmäinen ehti vielä maaliskuun puolella: Tur Satama 29.3. 1p (TaL, JNo). Kalalokkien päämuutto ajoittui huhtikuun loppupuolelle. Rihtniemellä 23.4. 363m (VMu), 25.4. 398m (PA, HKL, JKo, Jukka Sillanpää) ja 28.4. 306m (VMu).

SELKÄLOKKI (*L. fuscus*)

Turun Sanomat ilmoittaa lajin nähdyksi Turun Satamassa jo maaliskuun lopulla. Seuraavat vasta huhtikuulta: 3.4. Tur Satama 1 (JKo). Päämuutto: 30m Rihtniemi 25.4. (PA, HKL, JKo, Jukka Sillanpää).

HARMAALOKKI (*L. argentatus*)

Ensimmäiset varhain: 7.2. Utössä 5p (JHe). Turkuun harmaalokit ehtivät 21.3. (ToL, TaL, JNo, MY). Suurimmat muutot: 2.4. Kaa Sauhuvuori 187m, (JKi) ja 19.4. Par Väno 148m (JNo).

MERILOKKI (*L. marinus*)

Merilokinkin ensihavainto Utöstä: 7.2. 4p (JHe). Tur Satamassa 28.3. 1p (JNo) ja Rauvolanlahdella 30.3. 2m (ToL). Mukava sisämaakertymä Pern Saarenjärveltä: 22.4. 23p (JKN).

RÄYSKÄ (*Sterna caspia*)

Varhaisin räyskä istui Pern Saarenjärven jäällä 19.4. (SS ym.), seuraavat 25.4. Lai Otajärvi 1p (VMu) ja Pyh Rihtniemi 1m (HV). Suurimmat kertymät Uus Letosta: 2.5. 3p8m ja 16.5. 11m (VMu).

KALATIIRA (*S. hirundo*)

Ensihavainto 25.4. Dra Kasnäs 2m (JKi), mutta

muuten lajin muutosta ei saa palautettujen havaintojen valossa minkäänlaista kuvaa.

LAPINTIIRA (*S. paradisaea*)

Jo huhtikuun lopulla nähtiin paljon lapintiirioja: 30.4. Nau Pernäs — Kor Utö 30p25m (TaL).

KALA- TAI LAPINTIIRA (*S. Hirundo/paradisaea*)
Tiirujen paras muuttopäivä oli 8.5., jolloin Rihtniemessä 152m (K. Haapala, VMu).

MUSTATIIRA (*Chlidonias niger*)

Halikonlahdella viihtyi kaksi lintua 3.—17.5. (SS ym.).

RUOKKI (*Alca torda*)

Ensimmäiset ruokit nähtiin Utössä 23.4.: 8m (SS). Viimeiset muuttajiksi tulkitut myös Utössä, 29.5. 2E (TaL).

RISKILÄ (*Cephus grylle*)

Ensihavainto tuli poikkeuksellisesti Jurmon ulkopuolelta: 23.4. Rihtniemi 1p (VMu, R. Lumio). Mielenkiintoinen sisäsaaristohavainto 27.4. Mie Mynälahti 1p (T.S.). Jurmon ensimmäiset 28.4. n50p, mikä oli samalla lajin päämuutto.

Uuttukyyhkystä pohjantikkaan

UUTTUKYYHKY (*Columba oenas*)

Ensimmäinen uuttukyyhky tuli 1.3. Tur Ohikulkutie 1p (AF). Seuraavat: 8.3. Masku 11p (ELA) ja 13.3. yksinäinen lintu Paimiossa (JKi). Laji runsastui vasta 18.3., jolloin havaintoja eri puolilta maakuntaa. Päämuutto jäi kuitenkin huomiotta. Suurimmista päiväsummista vastaavat 30.3. havaitut 20 lintua Kemiössä, 33 Sauvossa sekä 14 Paimiossa — yhteensä 47 yksilöä (AF).

SEPELKYYHKY (*C. palumbus*)

Ensimmäiset sepelekyyhkyt saapuivat lähes kauden uuttukyyhkyjen jälkeen, vasta 28.3., jolloin Jurmossa lintuaseman miehityksen alkaessa jo 42 lintua. Päämuutto ajoittui huhtikuun loppupuolelle: esim. 20.4. Kasnäsissä 1470m (JKi), samana päivänä muuallakin huomattavaa muuttoa. Yllättävää kylä, vielä toukokuun lopulta muuttohavainto äärimmäisestä ulkosaaristosta: 25.5. Utö 22m (JHe).

TURKINKYYHKY (*Streptopelia decaoto*)

26.4. Utö 1 (SS, Ari Rivasto).

TURTURIKYYHKY (*S. turtur*)

Turun Sanomien mukaan turturikyyhky nähtiin 19.5. sekä Uudessakaupungissa että Utössä. Utössä myös 21.5. (Sakari Kauppinen), lisäksi Dra Vä-nössä 1Ä 27.5. (SS).

KÄKI (*Cuculus canorus*)

Turun Sanomien mukaan käki kukkui Turun seudulla jo 6.5. Seuraava: 14.5. Pyh Otajärvi p (VMu). Vielä toukokuun lopussa oli muutto kesken: 27.5. Utö 1N (JPy ym.) ja 28.5. 1Ä (TaL) sekä Dra Vä-nössä 1 (SS ym.).

HUUHKAJA (*Bubo bubo*)

Turun kaupunkialueella liikkui kevättalvella kymmenkunta huuhkajaa (T.S.).

TUNTURIPÖLLÖ (*Nyctea scandiaca*)

15.3. 1 lintu lensi TYKS:n katolta Kupittaalalle (Matti Eloranta) ja 17.3. tienoilla "iso vaalea" näyttäytyi Utössä (T.S.).

VARPUSPÖLLÖ (*Glaucidium passerinum*)

Ilmoitettuja havaintoja kaksi: 10.3. Kor Gyltö (ARA) ja 10.4. Myn Hirvijärvi 1Ä (VS.).

SARVIPÖLLÖ (*Asio otus*)

Ainoat ilmoitetut: 13.3. Pern Kestriikki 1Ä (SS) ja 25.4. Utö 1p (T.S.).

SUOPÖLLÖ (*A. flammeus*)

Ensimmäinen suopöllö nähtiin 16.4. Jurmossa. 14.5. Mie Mynälahti 1 (JHe). Toukokuun lopulla pöllö ilahdutti Halikonlahdella retkeileitä, 15.—17.5. 1p (AF, SL, JN, TaL ym.)

KEHRÄÄJÄ (*Caprimulgus europaeus*)

Myöhäinen oli ensimmäinen (ja samalla myös viimeinen ilmoitettu) havainto: 25.5. Dra Morgonlandet 2 (SS, J. Lähteenoja).

TERVAPÄÄSKY (*Apus apus*)

Tervapääskystä tehtiin ensihavainto 13.5., jolloin Paimionlahdella 2p (AF, MY) ja Salossa 1 (T.S.). 17.5. jo lähes 100p Halikonlahdella (TaL). Viho-viimeinen muuttohavainto: 16.6. Dra Örö 5m (JHe).

HARJALINTU (*Upupa epops*)

Viisi havaintoa: Ensimmäinen 25.4. Paimionlahti 1m (JNo, KR). Vapunpäivänä Par Väno 1N (MY). Jurmon nummilla 1p 2.—3.5. (TaL, JNo). Näiden lisäksi toukokuussa Turussa Ruissalossa ja Kastun — Suikkilan alueella (T.S.).

KÄENPIIKA (*Jynx torquilla*)

Ensimmäiset käenpiikat ilmestyivät 30.4.: Nihtiö 2 (HV), Jurmo ja Uus Hiujärvi 1Ä (PA, JKo). Muutto jatkui vielä 28.5., jolloin Utössä 2p (TaL).

PIKKUTIKKA (*Dendrocopos minor*)
Rihtniemellä nähtiin 5.4. 1 (P. Tanner) ja 1.—8.5.
1 (Anna Innola ym.).

POHJANTIKKA (*Picoides tridactylus*)
Rymättylässä maaliskuussa 2 ja Mynämäellä 1
(T.S.) sekä Rihtniemellä 1.5. 1p (Anna Innola ym.).

Varpuslinnut

KANGASKIURU (*Lullula arborea*)
30.3. Turku 1 (T.S.). 2.4. Kaa Hovirinta 1 (JKi). Ha-
vaintoja ilmoitettiin yhteensä yhdestätoista eri yk-
silöstä, joista viimeinen 8.5. Pyh Rihtniemessä 1m
(VMu).

KIURU (*Alauda arvensis*)
Ensihavainto Vehmaalta 20.3. (T.S.). Päämuutto
ajoittui maaliskuuhuhtikuun vaihteeseen, jolloin ha-
vaittiin useita satojen yksilöiden parvia.

TUNTURIKIURU (*Eremophila alpestris*)
Turun Sanomien mukaan Perniön talvehtija sai
kaverin 7.3. ja Lemussa oli 1 yksilö 15.3.

TÖRMÄPÄÄSKY (*Riparia riparia*)
Ensimmäinen 2.5. Lai Otajärvi 1 (PA). Päämuutto
25.5. Pai Puhdistamo 100 (MY) ja 3.6. Sal Halikon-
lahti 600 (JKi). Vielä 4.6. Kaa Kuusisto 400 (JKi).

HAARAPÄÄSKY (*Hirundo rustica*)
Varhaisin ilmoitettu 22.4. Sal Kauppaopisto 1
(T.Ve, M. Lehto). Päämuutto 18.5. Halikonlahti 400
(JTi).

RÄYSTÄSPÄÄSKY (*Delichon urbica*)
Ensihavainto 27.4. Paimionlahti (JLa). Eniten 3.6.
Halikonlahti 150 (JKi).

METSÄKIRVINEN (*Anthus trivialis*)
Ensimmäinen 19.4. Pern Saarenjärvi 1Ä (SS). Pää-

muutto vappuna: Jurmo 80m ja Par Våno 102m
(MY).

NIITTYKIRVINEN (*A. pratensis*)
29.3. aikaisin Halikonlahdella (JTi). 18.4. Jurmo
100p.

LAPINKIRVINEN (*A. cervinus*)
Ainoat 16.5. Paimionlahdella (DB, MY) ja Uus Esi-
mossa (VMu).

LUOTOKIRVINEN (*A. spinoletta*)
Rihtniemelle luotokirviset saapuivat vasta huhti-
kuun loppupuolella: 17.4. 1 (JKo) ja 23.4. 2 (VMu).

KELTAVÄSTÄRÄKKI (*Motacilla flava*)
Vasta 29.4. Kuusistonlahti 2p (PA). Päämuutto
18.5. Halikonlahti 85p (JHe).

VÄSTÄRÄKKI (*M. alba*)
29.3. Nau Seili 1 (T.S.).

TILHI (*Bombycilla garrulus*)
Viimeinen ilmoitettu havainto 12.4. Dra Kasnäs
2m (JHe).

PEUKALOINEN (*Troglodytes troglodytes*)
Jurmossa 29.3. 2 ja 11.4. 5.

RAUTIAINEN (*Prunella modularis*)
Ensimmäinen 28.3. Jurmo 1, mutta laji yleistyi vas-
ta 12.4.

PUNARINTA (*Erithacus rubecula*)
Ensihavainto 28.3. Jurmo 1. Päämuutto 30.4. Jur-
mo 1500p.

SATAKIELI (*Luscinia luscinia*)
Varhaisin ilmoitettu 2.5. Paimionlahti 1p (DB).

SINIRINTA (*L. svecica*)
9.5. Jurmo ensimmäinen, yleistyi 16.—17.5.

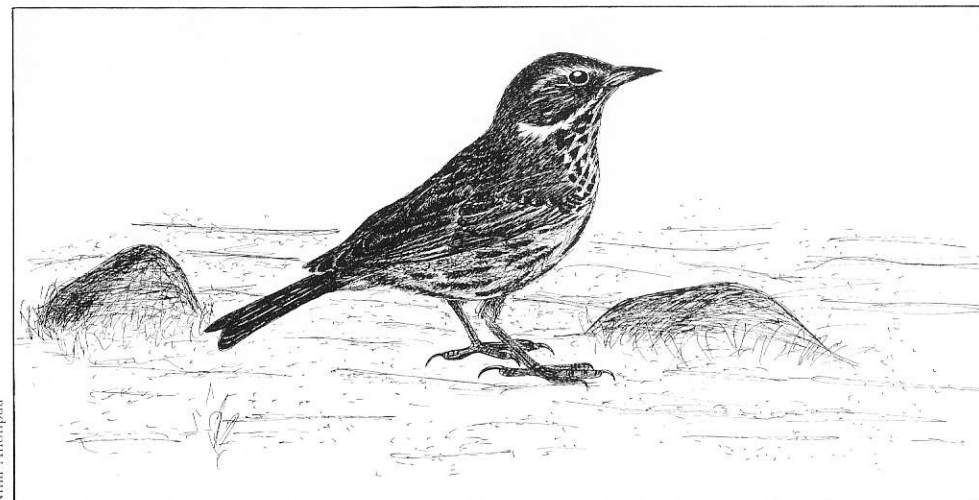
MUSTALEPPÄLINTU (*Phoenicurus ochruros*)
Jurmossa 1 yksilö 29.3., 3.5. ja vielä 7.6.

LEPPÄLINTU (*P. phoenicurus*)
Ensihavainto 29.4. Jurmo 11p. Samassa paikassa
14.5. peräti 90p.

PENSASTASKU (*Saxicola rubetra*)
Ensimmäiset 29.4. Tur Yo-kylässä (JTi) ja Kaa Kuu-
sistossa (JJN, SL).

KIVITASKU (*Oenanthe oenanthe*)
10.4. Jurmo 1, 16.5. siellä sitten 70p.

SEPELRASTAS (*Turdus torquatus*)
Ensimmäiset 25.4. Tur Rauvolassa ja Kor Utössä

Nina Ahonpää

(SS ym.). Viimeinen 28.5. Utössä. Kevään aikana
kirjattiin havaintoja kaikkiaan kymmenestä yksi-
löstä.

MUSTARASTAS (*T. merula*)
Ensihavainto 14.3. Kaa Sauhuvuori 1m (JKi). Jur-
mossa parhaimmillaan 40p 4.4.

RÄKÄTTIRASTAS (*T. pilaris*)
Varhaisin 18.3. Tur Rauvola 3p (ToL). 16.4. Jur-
mossa 85p75m.

LAULURASTAS (*T. philomelos*)
29.3. Turku (T.S.). Maksimi 150p Kor Jurmo 30.4.

PUNAKYLKIRASTAS (*T. iliacus*)
27.3. Tur Yo-kylä 1 (P. Rautsala). Eniten 25.4. Jur-
mo 10p100m.

KULORASTAS (*T. viscivorus*)
29.3. Rai Vanto 1 (TaL, JNo). Rihtniemi 32m 30.4.
(VMu).

PENSASSIRKKALINTU (*Locustella naevia*)
14.5. Jurmossa 4, lisäksi 26.5. Paimionlahti 1Ä
(AF).

RUOKOKERTTUNEN (*Acrocephalus schoenobaenus*)
5.5. jo usealla lahdella (T.S.).

RYTIKERTTUNEN (*A. scirpaceus*)
Saapui samaan aikaan ruokokerttusen kanssa
(T.S.).

RASTASKERTTUNEN (*A. arundinaceus*)
16.5. Parainen (T.S.).

KULTARINTA (*Hippolais icterina*)
10.5. Hou Lömsö 1 (KR).

KIRJOKERTTU (*Sylvia nisoria*)
Ensimmäinen 31.5. Dra Vänö 1Ä (SS ym.). Jurmos-
sa 2p 5.—6.6. ja Mie Mynälähdellä 1 14.6. (JHe).

HERNEKERTTU (*S. curruca*)
30.4. Kor Jurmo 1 ensimmäinen ilmoitettu. Suu-
rin määrä Utössä 28.5.: peräti 44 yksilöä (TaL).

PENSASKERTTU (*S. communis*)
14.5. Kor Jurmo 4 — ensihavainnoksi aika myö-
häinen. 28.5. Utössä havaittiin pensaskerttujen
hukeat 41 lintua (TaL).

LEHTOKERTTU (*S. borin*)
14.5. Jurmo 5 ensimmäiset. 28.5. Utö 33 ja 6.6. Jur-
mo 80 parhaat määrät.

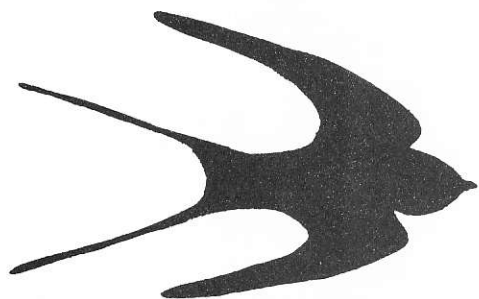
MUSTAPÄÄKERTTU (*S. atricapilla*)
Jurmossa ensimmäinen 30.4. ja enimmät samas-
sa paikassa 50p 6.6.

IDÄNUUNILINTU (*Phylloscopus trochiloides*)
Jurmon kevätsumma 3, joista ensimmäinen 16.5.

SIRITTÄJÄ (*P. sibilatrix*)
Ensimmäinen 11.5. Kaa Auvainen 1p (DB), todel-
la pahasti aikataulustaan myöhässä.

TILTALTTI (*P. collybita*)
Varhaisin 13.4. Jurmossa.

PAJULINTU (*P. trochilus*)
Vasta 30.4., jolloin Jurmossakin sentään 10.

HARMAASIEPPO (*Muscicapa striata*)
17.5. Piikkiö 2 (MY), 6.6. Jurmo 40.

PIKKUSIEPPO (*Ficedula parva*)
Ensimmäiset 14.5. Jurmo 2p, saarella havaittiin keväällä yhteensä 33 yksilöä. 23.5. Utössä 7p (JHe ym.) Lisäksi 25.5. Dra Morgonlandet 1 np (SS) ja Kuggskär 28.5. (SS).

KIRJOSIEPPO (*F. hypoleuca*)
Ensimmäinen 28.4. Jurmossa, mantereella laji yleisty vapun tienoilla.

KUHANKEITTÄJÄ (*Oriolus oriolus*)
Ainoa havainto: 21.5. Kor Utö 1 (T.S.).

PIKKULEPINKÄINEN (*Lanius collurio*)
Aika myöhäinen ensihavainto 14.5. Jurmo 1. Jurmossa enimmäillään peräti 90p 8.6.

LAPINHARAKKA (*L. excubitor*)
Havaintoja kymmenkunta 8.3.—24.4.

NAAKKA (*Corvus monedula*)
22.3. Pyh Polttila 50m (VMu).

MUSTAVARIS (*f. frugileus*)
Ensimmäiset 2 jo 22.2. Halikossa varisparven mukana pohjoiseen (JKi). Päämuutto ajoittui maaliskuun lopulle.

VARIS (*C. corone cornix*)
22.3. Par Våno 33m (JKi) ja Pyh Polttila 55m (VMu).

KOTTARAINEN (*Sturnus vulgaris*)
Ensimmäinen 21.3. Tur Satama 2 (MY). Jurmossa 9.4. 126p.

PIKKUVARPUNEN (*Passer montanus*)
Ainoa havainto: 8.5. Jurmo 1.

PEIPPO (*Fringilla coelebs*)
Ensimmäiset muutolta tulleet 28.3. Kor Gyltö 3p (TVe, ARa). Päämuutto 12.—25.4., jolloin suurin päiväsomma 20.4. Dra Kasnäs 900m (JKi).

JÄRRIFEIPPO (*F. montifringilla*)
29.3. Korppoossa 3 (MY). 30.4. Pyh. Rihtniemi 260m (VMu).

VIHERPEIPPO (*Carduelis chloris*)
12.3. Kor Gyltö 1Ä, laji ei talvehtinut paikalla (TVe).

TIKLI (*C. carduelis*)
Ensimmäinen 6.3. Tur Luolavuori 1 (JuS). Liikkeellä vielä toukokuun lopussakin: 22.5. Pyh Polttila 1m (VMu).

VIHERVARPUNEN (*C. spinus*)
Ensihavainto 27.3. Kaa Kuusisto 1 (JJN, SL).

HEMPPO (*C. cannabina*)
22.3. Tur Topinoja 2 (TaL).

VUORIHEMPPO (*C. flavirostris*)
15.3. Lieto 2Ä pakettipellolla (T.S.).

PUNAVARPUNEN (*Carpodacus erythrinus*)
17.5. Pai Peuraniemi 1(AF), huomattavasti aika-tulustaan jäljessä.

NOKKAVARPUNEN (*Coccothraustes coccothraustes*)
Ainoat havainnot: 15.4. Jurmo 1 ja 20.4. Dra 1.

LAPINSIRKKU (*Calcarius lapponicus*)
Ensimmäiset 29.3. Halikonlahti 1m (SS) ja 31.3. Pai Puhdistamo (ToL, PA). Vielä 15.5. Pyh Rihtniemi 1 (VMu).

PULMUNEN (*Plectrophenax nivalis*)
Jo 6.3. Pyh Polttila 8p (VMu). 9.4. Kuusistossa 60 (JJN, SL).

PELTOSIRKKU (*Emberiza hortulana*)
29.4. Jurmo 5m ja 14.5. samassa paikassa 30p.

POHJANSIRKKU (*E. rustica*)
Ainoat määritetyt 8.5. Jurmo 1 ja 9.5. Myn Isosuo 1 (V. Sarola). — Lisäksi "Tsiik-sirkku" (*E. rustica/aureola/pusilla*) Rihtniemellä 9.—17.5. yht. 14m.

PAJUSIRKKU (*E. schoeniactis*)
31.3. Halikonlahti 1 (AF) ja Utö 1m (JLa).

Kottaraiskannoissa on tapahtunut hidasta elpymistä sitten 1970-luvun suuren romahduksen. Katsauksen havaintopohja ei tätä näytä. On siis vakavasti pohdittava, kannattaako tämänkaltaisten katsausten julkaisemista jatkaa. Kun yhdistyksen 450 jäsenestä vain 65 palauttaa havaintonsa ja näistäkin vain harva tietoja tavallisista lajeista, ei katsauksen anti voi olla hääppöinen. Tarttis tehrä jotta...

Lisäyksiä kevätmuuttokatsaukseen 1985

Jarmo Komi palautti havaintonsa myöhässä, ohessa parhaat päältä:

MUSTAKURKKU-UIKKU (*Podiceps auritus*)
11.5. Pyh Rihtniemi 6p.

KAULUSHAIKARA (*Botaurus stellaris*)
8.5. 1Ä Tai Kolkanaukko.

HARMAAHAIKARA (*Ardea cinerea*)
14.4. Dra Rörvik.

LAULUJOUTSEN (*Cygnus cygnus*)
13.4. Pern Saarenjärvi 21p, 4.5. Lai Valkojärvi 4, 6.6. Mietoinen 5p.

METSÄHANHI (*Anser fabalis*)
23.4. Lem Nyynäinen 40p, 4.5. Lai Valkojärvi 100p.

MERIHANHI (*Anser anser*)
19.4. Mie Mietoistenlahti 30p, 23.4. Lem Nyynäinen 26p.

RISTISORSA (*Tadorna tadorna*)
11.5. Pyh Rihtniemi 1knm, 6.6. Mietoinen 1.

ALLI (*Clangula hyemalis*)
16.3. Naa Ukko-Pekka 1.

LUHTAKANA (*Rallus aquaticus*)
16.5. Kaa Rauvola 1Ä.

PIKKUSIRRI (*Calidris minuta*)
Mietoinen 6.6. 1.

MUSTAVIKLO (*Tringa erythropus*)
Mietoinen ä 5.5., missä myös 25p 11.5.

KARIKUKKO (*Arenaria interpres*)
Rihtniemi 25m 11.5.

PIKKULOKKI (*Larus minutus*)
18.5. Lai Otajärvi 50, 26.5. Sal Halikonlahti 1 ad ja 1 2kv, 1.6. Halikonlahti 2.

KALA/LAPINTIIRA (*Sterna hirundo/paradisaea*)
11.5. Pyh Rihtniemi 124m.

MUSTATIRA (*Chlidonias niger*)
4.6. Raisionlahti 1 jp.

SEPELRASTAS (*Turdus torquata*)
6.5. Mietoinen 1n.

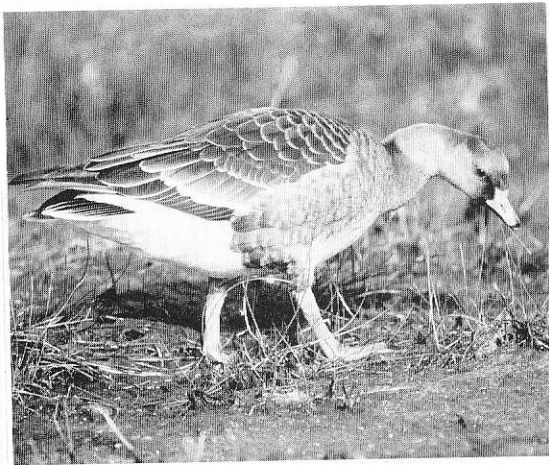
KULORASTAS (*Turdus viscivorus*)
4.5. Pyh Rihtniemi 10m.

KIRJOKERTTU (*Sylvia nisoria*)
6.6. Lem Oukkula 1.

POHJANSIRKKU (*Emberiza rustica*)
4.5. Pyh Rihtniemi 45 p+m, 4.5. Uki Letto 1, 5.5. Rihtniemi 24 m+p, 8.5. Rihtniemi 1kn p. — Lisäksi "TSIK"-SIRKKU (*Emberiza rustica/pusilla/aureola*) 8.5. Uki Letto 1.

Jouko Hakala

Annika Forssten

Viimekertainen määrityskuva, nuori tundrahanhi.

Määrityskuvassa tundrahanhi

Jarmo Komi

Viimekertaisen määrityskuvan lintu on helppo todeta harmaaksi Anser-hanheksi. Hyvässä kuvassa tai maastossa hyvissä olosuhteissa kannattaa ensin katsoa päätä, kaulaa ja nokkaa. Lajia määrittämättäkin lintumme tuntee nuoreksi vanhoille harmaille hanhille tyypillisten kaulan uurteiden puuttumisesta.

Linnullamme on mustaa kynttä lukuunottamatta yksivärinen nokka ja nokan tyven kiertävä tumma höyhenyys erottuu selvänä vaaleammasta päästä. Nokka ei ole erityisen jyrkävä ja korkea otsa tekee päästä hiukan kulmikkaan. Jo nämä tuntomerkit rajaavat mahdollisuudet lajipariin nuori tundra-/kiljuhanhi.

Parhaat nuoren tundra- ja kiljuhanhen väliset erot ovat jälkimmäisen kirkaankeltaisen silmärengas sekä ero nokan koossa. Kiljuhanhen nokka on huomiotaherättävän lyhyt ja pieni kun taas tundrahanhen nokka on muodoltaan enemmän meri- ja metsähanhen nokan kaltainen, joskin pienempi. Muita eroja lajien välillä ovat kiljuhanhen tummempi yleisväritys, sirompi olemus, pyöreämpi pää, lyhyempi kaula ja pitemmät siivet, jotka ulottuvat pyrstön kärjen yli. Määrityslinnultamme voi yksiselitteisesti todeta ainakin silmärenkaan puuttumisen ja kohtuullisen kokoisen nokan, joten se on tundrahanhi.

Metsähanhen mustakeltaisen nokan väritys vaihtelee huomattavasti mutta siinä on aina enemmän mustaa kuin nuoren tundrahanhen himmeän vaaleanpunertavassa nokassa. Huonoissa olosuhteissa vaaleanokkaisem-

pien metsähanhien nokan musta voi tosin näkyä huonosti. Metsähanhen nokan tyven höyhenyys ei eroa tummasta päästä ja kaulasta.

Merihanhen erottaa isopäisenä ja isonokkaisena tundrahanhesta jo silhuetin perusteella. Nuorten merihanhen kynsi on hieman muuta nokkaa tummempi, mutta tumma kynsi ei erotu yhtä selvästi kuin tundrahanhella. Joillakin merihanhilla nokan tyven höyhenyys eroaa tummempana muusta päästä, mutta tämä tumma alue ei koskaan liene yhtä selvärajainen kuin tundra- ja kiljuhanhella.

Vanhoja tundra- ja kiljuhanhia ei laajoine valkoisine otsakilpineen ja voimakkaana mustine vatsalaikkuineen voi sotkea muihin hanhilajeihin. Nuorten lintujen kohdalla mainitut erot silmärenkaassa, nokan koossa, yleisvärityksessä ja muodossa pätevät myös vanhoihin lintuihin. Lisäksi vanhat linnut eroavat toisistaan nokan värityksen ja otsakilven muodon suhteen.

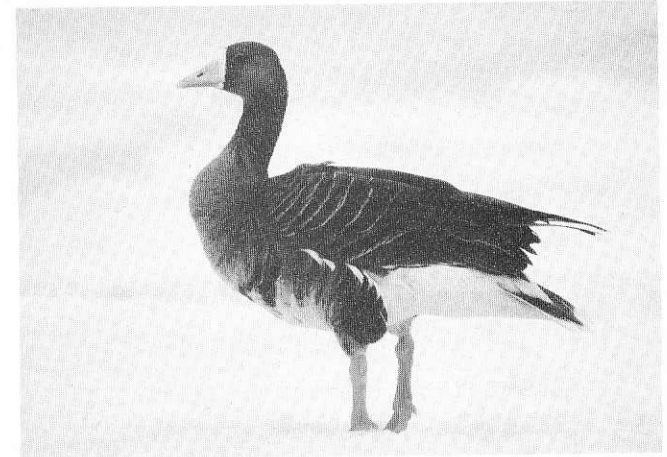
Kiljuhanhen nokka on tummemman vaaleanpunainen kuin tundrahanhen ja kiljuhanhen otsakilpi on laajempi. Kiljuhanhen otsakilpi kaartuu ylös päälle olottuen silmän päälle, tundrahanhen otsakilven takareuna on yleensä suora eikä otsakilpi ulotu silmän päälle. Otsakilven laajuudessa on kuitenkin molemmilla lajeilla vaihtelua, eikä kaikkia yksilöitä voi määrittää pelkästään otsakilven perusteella.

Hanhien määrittämisestä kiinnostuneet löytävät perusteellisempaa tietoa aiheesta Aarno Salmisen teoksesta Suomen sorsalinnut (Lintutieto 1983, Helsinki).

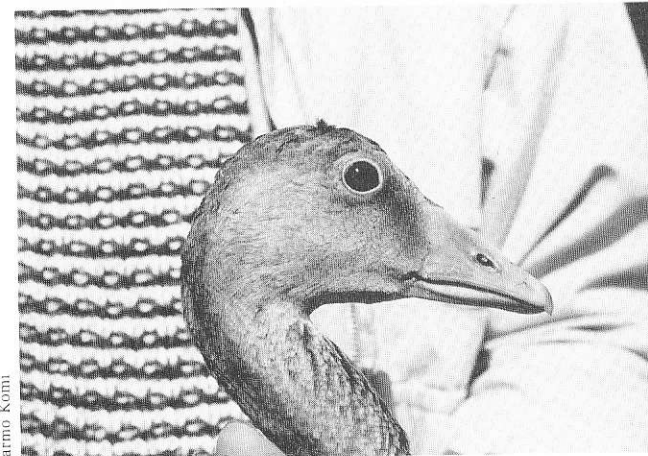
Tapani Numminen

Vanha kiljuhanhi. Huomaa silmärengas, pieni nokka ja otsakilven muoto. Silmärengas ei aina ole yhtä selvä kuin kuvan yksilöllä.

Jukka Grönlund

Vanha tundrahanhi. Vertaa nokan kokoa kiljuhanheen.

Jarmo Komi

Nuoren, vielä keskenkasvuisen merihanhen pää. Pää, kaula ja nokka eivät ole vielä lähimainkaan yhtä jyrkävät kuin täysikasvuisella, mutta värityserot tundrahanheen näkyvät hyvin. Huomaa kapea silmärengas, jollainen on myös osalla tundrahanhista.

Yleensä yhteismuuttokatsauksen alkulauseessa joudutaan valitsemaan havainnointialuetta ja TLY:n retkeilyalueen heikkoa lintuantia. Nyt siihen ei ole tarvetta, sillä miehitettynä oli ennätysmäiset kymmenen kohdetta, jotka sijoittuivat hyvin eri puolille TLY:n aluetta. Kaksi sisämaapistetäkin oli mukana. Myöskään lintutarjonassa ei ollut moittimista.

Sää

Lämpötila: sisämaan pisteissä sai aamulla hytistä 1–2°C:een pakkasessa, meren äärellä lämpötila oli aamusta lähtien pari astetta nollan yläpuolella. Päivän maksimilämpötiloissa oli huomattavia eroja stajijipisteiden välillä (+4°–+13°), mikä johtui puolenpäivän aikaan esiintyneestä pilvipeitteen rakoilusta, jotkut pääsivät nauttimaan hetimitäin auringon lämmittävästä säteistä.

Pilvisyys: aamulla melkein joka pisteessä oli täyspilvistä. Puoleltapäivin rakoili paikotellen ja iltapäivällä taivas täytti lännestä alkaen uudelleen.

Yhteismuutontarkkailu 25.4.1987

Jarmo Laine

Tuuli: kaikkialla tyyntä aamulla-aamupäivällä. Kymmenen maissa tuuli alkoi puhaltella pohjoisesta kiihtyen vähitellen, oli maksimissaan noin 4 bf. Parissa pisteessä tuulen suunta oli vaihtelevaa, kääntyi välillä jopa etelän puolelle. Vallitseva virtaus kuitenkin kävi pohjoisesta.

Muuta: näkyvyys oli hyvä, paitsi aamun lyhyiden tihkukuurojen aikana. Iltapäivällä kolmen maissa alkoi lännestä levittäytyä yhtenäinen saderintama. Sateen alkaessa useimmissa pisteissä oli muutontarkkailu jo lopetettu.

Tällä kertaa yhteismuuttopäivänä ei tarvinnut seisoskella kädet taskussa.

Kari Elo

Muuton kulku

Lounais-Suomen stajijareita ei juuri hemmotella massamuutoilla. Tälläkään kerralla ei päästy nauttimaan erityisen suurista määristä. Kohtalaista liikehdintää kuitenkin esiintyi eräiden linturyhmien keskuudessa. Päivän muuttajia olivat lokit, kuovit ja peipot.

Lokkeja nähtiin lähinnä läntisissä pisteissä ja yllättäen Laitilan sisämaapisteesä useita satoja joka kohteessa. Itäisimpiin pisteisiin ei lokkeja riittänyt juuri lainkaan. Valtaosa muuttavista lokeista oli naurulokkeja, myös harmaalokkeja oli runsaasti liikkeellä.

Kuoveja muutti tasaisesti koko Lounais-

Suomen yli. Parvet olivat pieniä mutta loppusummat nousivat useissa pisteissä yli sadan. Vaikutelmaksi jäi, että kuovilla oli melkoisen hyvä muuttopäivä. Myös peippojen muutto keskittyi läntisiin pisteisiin, parhaassa pisteessä (Kustavi) havaittiin yli tuhat peippoja tai pikkulintu sp:tä. Alastarollakin olivat pikkulinnut vilkkaasti liikkeellä.

Peippolinnut noudattavat muutolla määrättyjä maastolinjoja hyvinkin orjallisesti. Tästä syystä alueen tuntemuksella on suuri merkitys stajijakohdetta valittaessa. Esimerkkinä mainitsen Mietoistenlahden, jossa klo 10.00–13.00 suoritettiin muutontarkkailua kahdessa pisteessä, Silakkarissa ja penkereellä. Silakkarista havaittiin tänä aikana 50 peippolintua kun taas penkereeltä laskettiin samassa ajassa yli 500 peippoja. Mietoistenlahden alueella peipot seuraavat lahden länsirantaa ja niiden havainnointi Silakkarin puolelta on hankalaa.

Käyrillä 1–3 olen esittänyt edellä käsiteltujen lajien/lajiryhmien vuorokautisen muutortytmin 25.4.1987. Lokkien muutto tapahtui hyvin normaalilla tavalla, linnut olivat täy-

Havaintopisteet

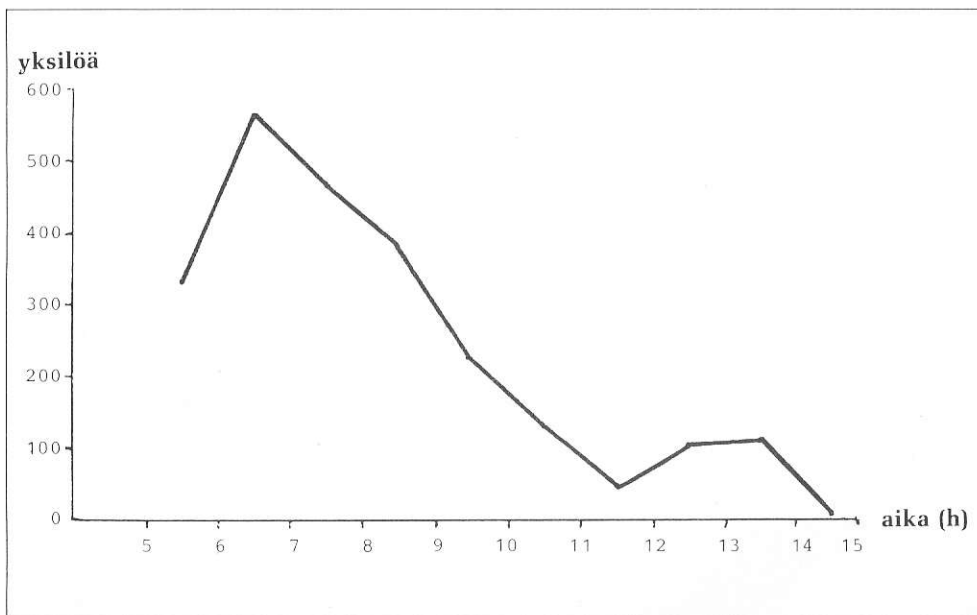
1. Kustavi, Laupunen Asko Suoranta, Matti Turunen	klo 5.15–15.00
2. Taivassalo, Kolkanaukko Petri Kangas, Vesa Partanen	klo 5.00–15.00
3. Mietoinen, Mietoistenlahti Mika Aho, Jarmo ja Kim Boman, Jarmo Laine	klo 5.00–15.00
4. Paimio, Paimionlahti Jyrki Normaja	klo 5.00–13.45
5. Dragsfjärd, Söderlångvik Markku Harmanen	klo 5.05–13.30
6. Dragsfjärd, Kasnäs Jorma ja Sinikka Kirjonen, Pekka Valtonen, Mikko Ylitalo	klo 8.00–15.00
7. Västänfjärd, Synderstön Arto Kalliola, Jorma Koskinen, Tapani Missonen, Raino Pönni	klo 6.30–13.00
8. Särkisalo, Niksaari Aino ja Pekka Loivaranta	klo 6.00–13.00
9. Laitila, Otajärvi Vesa Muurinen	klo 5.50–14.00
10. Alastaro, Himmaistenrahka Heikki Heikkilä, Turkka Korvenpää	klo 5.00–14.00

sillä liikkeessä heti aamuhämärissä, huippu klo 5.00–7.00. Muutto hiljeni vähitellen loppuen lähes kokonaan puoleen päivään mennessä. Kuovit muuttivat myös tavalliseen tapansa, tasaisesti pitkin päivää. Peippojen muutto poikkesi jostain syystä normaalista saavuttaen huippunsa vasta kello 10:n ja 12:n välillä. Yleensä peippomuutto on parhaimmillaan heti aamutuimaan. Taisi suurin osa päivän muuttavista pikkulinnuista tulla suoraan meren takaa.

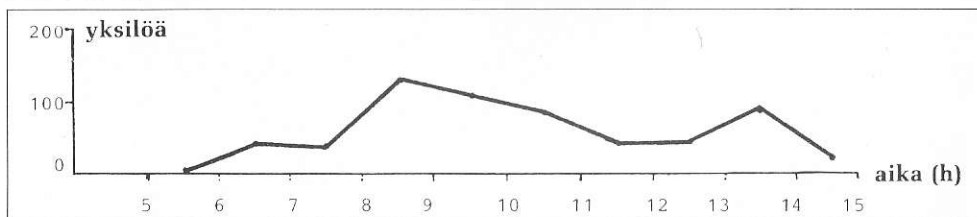
Isot linnut eivät intoutuneet voimalliseen

muuttoon. Hanhia nähtiin pieniä parvia joka puolella, suurimpaan päiväsommaan päästiin Taivassalossa (108 exx). Kurkia liikkui vain vakioreitillä alueen itäosissa, Särkisalossa odotetusti eniten (58 exx). Pedot olivat vähissä, vain Kasnäsin kärjessä nähtiin kohtalaista muuttoa, piekanoja peräti 21 yksilöä, suurimmassa parvessa 6 lintua. Ilahduttavasti nähtiin yhteensä neljä muuttavaa tuulihaukkaa, lintuhan on viime aikoina ollut erityisesti keväällä todella vähissä.

Mitään erityisen varhaisia tulijoita ei ha-

Kuvio 2. Kuovin vuorokautinen muuttorytmi 25.4.1987.

vaittu. Alastarolla nähtiin yksi ja Mietoistenlahdella kaksi haarapääskyä. Laitilaan oli ehtinyt yksi valkoviklo ja Mietoistenlahden yllensi yksinäinen pikkukuovi.

Erikoisuuksia nähtiin poikkeuksellisen runsaasti. Kevyemmästä päästä mainittakoon Taivassalon Asio sp, Taivassalon, Mietoistenlahden ja Söderlångvikin harmaahaikarat sekä Särkisalon 2–3 pähkinähakkia. Kustavissa muutti itään päin aivan havaintopisteen yli nokkavarpunen klo 8.40. Paimiossa saatiin ihastella harjalinnun perhostelua klo 9.27, jol-

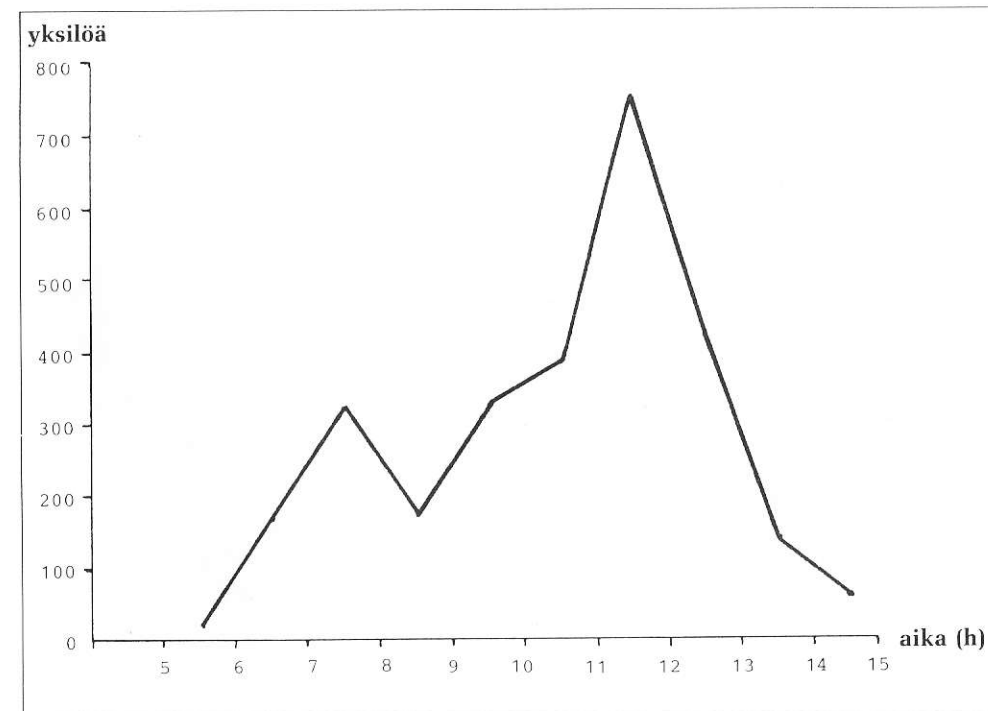
loin ko. lintu ohitti havaintopisteen itäpuolelta ja matkasi kohti pohjoista.

Varmasti suurin mielenkuuhu aiheutui Västanfjärdin stajareille kääpiökotkan ylittäessä havaintopisteen klo 11.10. Kotka oli matkalla länsiluoteeseen. Tästä havainnosta kuuluaan varmasti myöhemmin lisää.

Paikallisista linnuista ei ole paljoa kerrottavaa. Mukavimpia olivat Särkisalon 6/7 uivelo, Söderlångvikin lauleleva kangaskiuru, Taivassalon ja Kustavin huhuilevat huuhkajat sekä Mietoistenlahden ristisorsat (2/0).

Kuvio 1. Lokkilintujen vuorokautinen muuttorytmi 25.4.87.

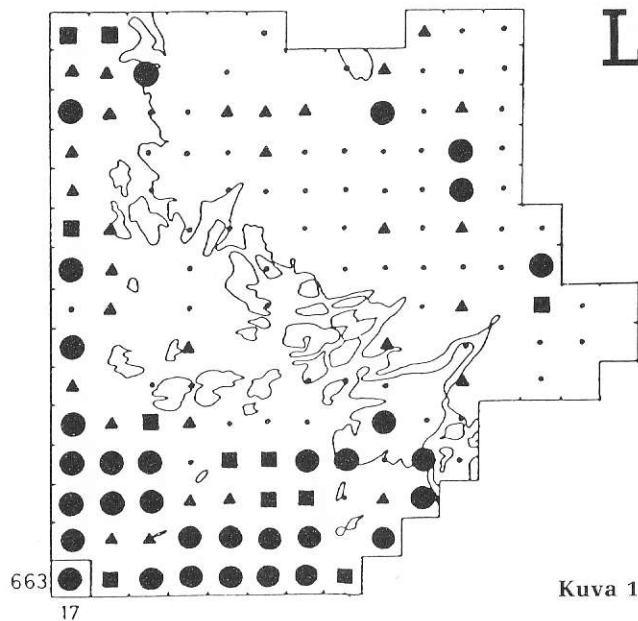
Kuvio 3. Peippolintujen ja määrittämättömien pikkulintujen vuorokautinen muuttorytmi 25.4.87.

Taulukko 1. Yhteismuuttohavaintopäivän 25.4.87 havainnot havaintopisteittäin ja lajeittain.

	Kus	Tai	Mie	Pai	Dra 1	Dra 2	Väs	Sär	Lai	Ala
Gav arc	—	—	—	—	—	3	1	1	8	—
Gav sp	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Ard cin	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—
Cyg olo	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
Cyg sp	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—
Cyg cyg	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—
Ans ans	6	46	27	2	—	8	11	12	3	—
Ans fab	—	16	24	—	—	2	4	—	73	26
Ans sp	13	46	9	1	46	4	11	12	—	—
Ana pla	7	—	7	—	—	—	—	—	—	—
Ayt ful	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—
Ayt fer	—	15	2	—	—	—	—	18	—	—
Buc cla	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—
Som mol	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—
Mer mer	19	12	18	1	—	15	—	—	7	—
Mer ser	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—
Hie pen	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
But but	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—
But lag	1	—	—	3	—	21	—	—	—	—
But sp	—	—	—	—	—	3	1	—	2	—
Acc nis	4	5	7	1	1	10	2	1	1	3
Acc sp	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Pan hal	—	1	3	—	1	1	2	1	—	—
Cir cya	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—
Cia aer	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Cir sp	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fal col	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Fal tin	—	1	—	—	1	2	—	—	—	—
Fal sp	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gru gru	1	—	5	—	—	23	5	58	—	5
Hae ost	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—
Van van	6	4	4	—	9	—	2	1	26	5
Cha hia	—	1	1	—	—	2	—	—	—	—
Cha dub	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Plu apr	30	1	—	—	5	1	—	—	—	1
Gal gal	—	—	3	—	—	2	1	—	10	1
Num arq	151	156	80	33	73	152	106	9	129	5
Num pha	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Tri och	3	3	1	—	—	13	—	—	1	—
Tri tot	2	5	—	—	—	—	2	—	—	—
Tri neb	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
K sp	15	22	6	—	1	—	—	—	10	—

	Kus	Tai	Mie	Pai	Dra 1	Dra 2	Väs	Sär	Lai	Ala
Ste cus	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Lar mar	9	31	3	1	8	10	—	—	—	—
Lar fus	15	8	—	14	5	—	3	—	1	—
Lar arg	69	220	6	120	177	96	—	—	34	—
Lar rid	474	304	400	234	162	82	—	60	510	10
Lar can	53	10	12	—	8	—	—	—	34	—
Lar sp	85	—	7	1	129	—	—	—	105	—
Ste hir	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—
Ste cas	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Sterna	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—
Col pal	42	81	90	51	44	108	67	13	43	13
Col oen	2	4	1	8	—	—	2	7	—	—
Col sp	17	10	—	—	—	—	—	15	—	—
Asi sp	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Upu epo	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
Den sp	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Ala arv	6	4	9	—	—	5	1	18	11	3
Hir rus	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1
Ant tri	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
Ant pra	73	45	24	1	8	—	1	18	29	—
Mot alb	13	—	24	17	22	80	12	2	29	4
Stu vul	10	12	7	—	1	—	17	3	1	1
Nuc car	—	—	—	—	—	—	—	2-3	—	—
Cor mon	—	7	—	—	3	—	9	—	—	2
Cor nix	—	—	10	—	—	—	—	—	16	43
Cor fru	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Pru mod	2	—	1	—	—	2	9	4	—	—
Oen oen	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—
Tur pil	43	20	48	59	26	70	14	29	31	48
Tur mer	2	—	—	—	—	—	2	—	1	—
Tur vis	—	—	1	1	—	1	4	2	1	—
Tur phi	1	4	5	1	3	3	15	3	—	—
Tur ili	11	12	20	9	28	5	6	13	2	—
Tur sp	89	90	68	71	118	130	8	28	8	24
Car chl	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—
Car spi	42	13	19	6	4	19	4	9	13	—
Car mea	1	1	2	—	1	—	—	—	1	—
Car can	1	3	2	—	—	—	—	—	—	—
Fri coe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
+ sp	666	180	580	7	93	486	28	14	75	—
Fri mon	29	3	6	—	2	9	2	—	—	—
Pyr pyr	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Coc coc	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lox sp	6	1	—	—	—	—	—	9	—	—
Emb cit	8	—	—	—	1	—	3	—	1	—
Emb sch	1	—	—	—	—	3	—	—	1	—
Cal lap	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
PL	534	310	—	105	—	—	28	84	92	342

Lintuatlas nyt loppu- suoralla -osallistu

Esko Gustafsson

Kuva 1.

Euroopan pesimälinnuston kartoitus, euroatlas, toteutetaan vuosina 1986—1988. Projektissa on tarkoituksena laskea jokaisessa 10 x 10 km:n yhtenäiskoordinaatistoruudussa pesivät lajit. Kunkin lajin pesimisvarmuus ilmoitetaan koodinumerolla, joita on yhteensä 9. Kustakin lajista pyritään saamaan ruuduittain kolmen vuoden aikana mahdollisimman korkea pesimisvarmuusindeksi.

Tämän kirjoituksen kartat on laadittu minulla 25.3.1988 olleiden tietojen perusteella. Kartoista selviää myös TLY:n alue, jolta tiedot on kerätty.

Ruuduissa havaitut lajimäärät selviävät kuvasta 1. Kuvassa on käytetty seuraavia merkintöjä: ympyrä 0—10, neliö 11—30, kolmio 31—60, piste 61—100 ja tyhjä ruutu yli 100 lajia.

Rannikolla on laskenta edennyt hyvin ja sisämaassakin kohtalaisesti. Sen sijaan uloimmat saaristoalueet ovat hyvin huonosti tutkittuja. Rannikolla pitäisi päästä yli 100 lajin samoinkuin niillä sisämaan ruuduilla, joilla on järviä. Muualla sisämaassa tulisi ruudulta löytää noin 70—80 lajia. Saaristossa lajimäärä vaihtelee, mutta hyvin tutkitusta ruudusta löytyy vähintään 30—50 lajia.

Atlaskaavakkeelta puuttuu valmiiksi pai-

nettujen lajien joukosta lajeja, joita Turun seudulla on pesimisaikaan tavattu. Näitä on yhteensä 39 lajia. Näistä on 24 lajilla todettu varma pesintä, joukossa mm. valkoposkihanhi, varpuspöllö ja pikkuvarpunen. Lajeja, joita on tavattu vähintään 10 ruudulla on 17 kpl. Muista kaavaketta täyttäessäsi ainakin nämä lajit.

Seuraava lista kertoo miten monella ruudulla niitä on havaittu.

kyhmyjoutsen	76
merihanhi	33
ruskosuohaukka	27
kanadanhanhi	24
kangaskiuru	24
merikihu	23
pähkinähakki	20
rastaskerttunen	18
luotokirvinen	15
ruisräikkä	14
merikotka	13
kirjokerttu	12
tikli	11
ruokki	10
räyskä	10
luhtakana	10
peltopyy	10

Jouko Hakala

Haahka pitäisi löytyä jokaisesta saaristoruudusta. Kuvasta 4 näet saariston puutteet, jotka nyt pitäisi paikata.

Ohessa on vielä kolmen lajin levinneisyyskartta. Haahka on saaristolintu, joka tulisi "löytää" joka ruudulle saaristossa. Kurki pesii lähes joka ruudussa, joka on takseerattu riittävän hyvin. Katso rannikon ja saariston pesimishavaintoja. Ne ovat lähes kaikki rannoilta, eivät soilta. Pohjansirkku on löydetävissä alueen pohjoisosista joka ruudusta ja eräistä Salon takamaiden suoalueiltakin.

Karttamerkinnyt:

tyhjä ruutu	lajia ei ole havaittu
piste	atlas-koodi 2—3.
kolmio	mahdollinen pesintä
neliö	atlas-koodi 4—6, todennäköinen pesintä
	atlas-koodi 7—9, varma pesintä

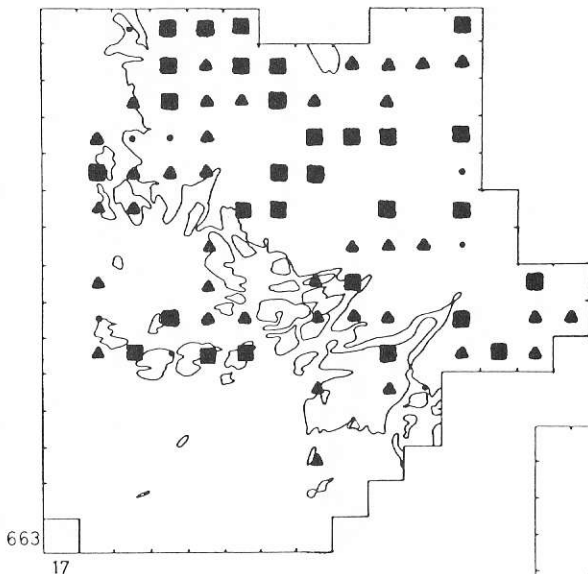
Kesä 1988

Muista seuraavat ohjeet:

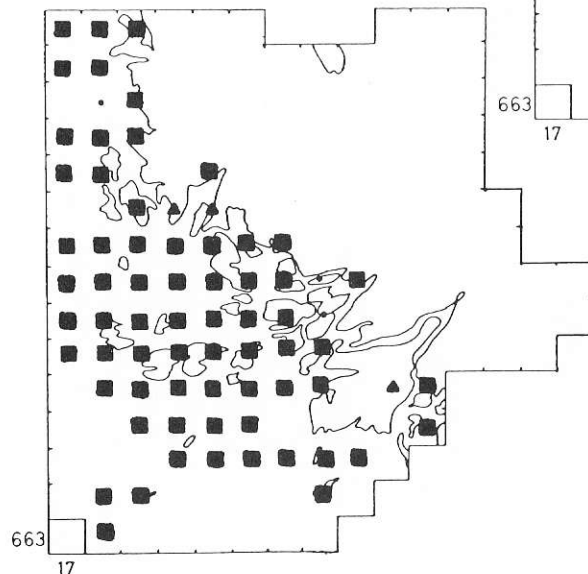
1. Pyydä kaavakkeita, tietoja ruutujen laskentatilanteesta, karttoja ruutujen rajoista yms. Esko Gustafssonilta tai Pekka Alholta.
2. Ilmoita mieluiten vain parannukset saamaasi atlas-yhteenvetoon. Jos et tiedä tilannetta, niin ilmoita kaikki lajit ja koodit.
3. Älä ilmoita runsauksia ellei ole tehnyt lintulaskentoja.
4. TLY:llä lienee rahaa saaristolinnuston laskentaan. Ota yhteyttä (EG), jos olet kiinnostunut.
5. Osallistu atlas-pinnaralliin 18.6. Ohjeita ja ilmoittautuminen EG:lle tai Jarmo Laineelle.
6. Pyri liikkumaan erityisesti tyhjiillä ruuduilla.

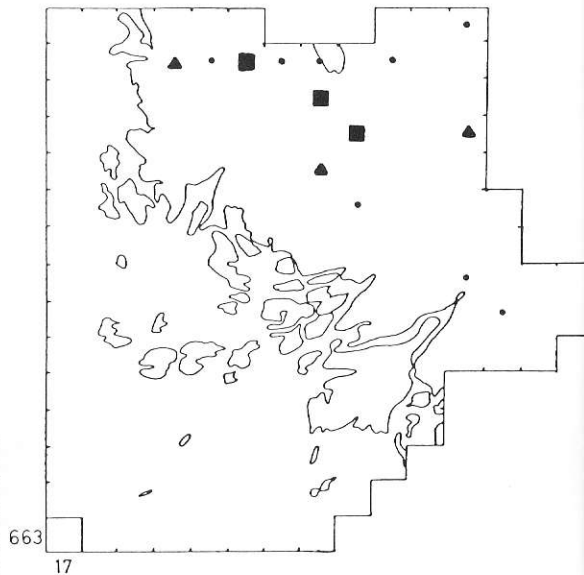
Kuva 2. Kurki

Kuva 3. Pohjansirkku

Kuva 4. Haahka

Kielenopiskelijan linnut Ison-Britannian talvessa

Juha Kylänpää

Tulevan työn vaatimukset ovat ajaneet allekirjoittaneen kevätkaudeksi -88 Thatcherin saarivaltakuntaan opiskelemaan kuningataräidin kieltä. Asuinpaikkani on keskellä sisämaata, Birminghamin kolmiljoonaisen kansoituskokouksen lounaisella laidalla, Selly Oakin keskimääräistä puistopitoisemmassa kaupunginosassa.

Oppaanani retkeilyyn on ollut kaksi opusta, Gooders: *The New Where to Watch Birds* ja Parslow: *Birdwatcher's Britain*. Kaikki ns. paremmat talvilintupaikat ovat varsin kaukana ja oma auto on ollut hyödyllinen, ellei suorastaan välttämätön.

8.1. Pohjanmeri

Tor Britannian kansi klo 10.30–12, Englannin rannikon hämmöittäessä: Lokkeja liikkui ahkerasti näköpiirissä, mutta kaukana. Tunnistusetaisytydellä käväisi vain harmaa- lokki, 2 merilokkia ja 4 nauravaa. 3 ad pikkukajavaa seuraili laivaa hetken. Komeaa katsottavaa tarjosi vanha suula ohittaessaan laivan myötävalossa, vaikkakin kaukaa. Myrskylintuja liiteli vastaan kaksi. Lentotapansa takia ko. putkisieraiminen erottuu lokeista varsin helposti.

Ainoat silmiin osuneet kaksi Gaviaa teki mieli määrittää siksi, mitä ne todennäköisesti olivat, mutta liian kaukaa nähtynä amerikkajääkuikka ei olisi pinnalistassa ollut omalletunnolle ilonaihe.

9.1. Birmingham, Selly Oak

Puistonurmikolla vaapersi elämäni ensimmäinen nokivaris, tai oikeastaan kaksi. Har-

maita vaakkuja täällä ei ole näkynytkään. Suomessa varis on harmaa, mustavaris musta ja naakka molempia, mutta täällä ne ovat kaikki yhtä synkkiä. Lintukirjan luettelemat tuntomerkit ovat osoittaneet suhteellisuutensa, kun joitakin samassa noki-/mustavarisparvessa ruokailleita yksilöitä on ollut jokseenkin mahdoton määrittää lajilleen. Niin että siitä vaan väentämään nokivarishavaintoja Suomen kartalle!

10.1. Selly Oak

Kävelyretki lähiympäristössä paljasti sepelkyyhkyn ja kulorastaan tavalliseksi puistolinnuiksi yhdessä peukaloisen ja kuusitaisen kanssa.

16.1. Birmingham, City Centre

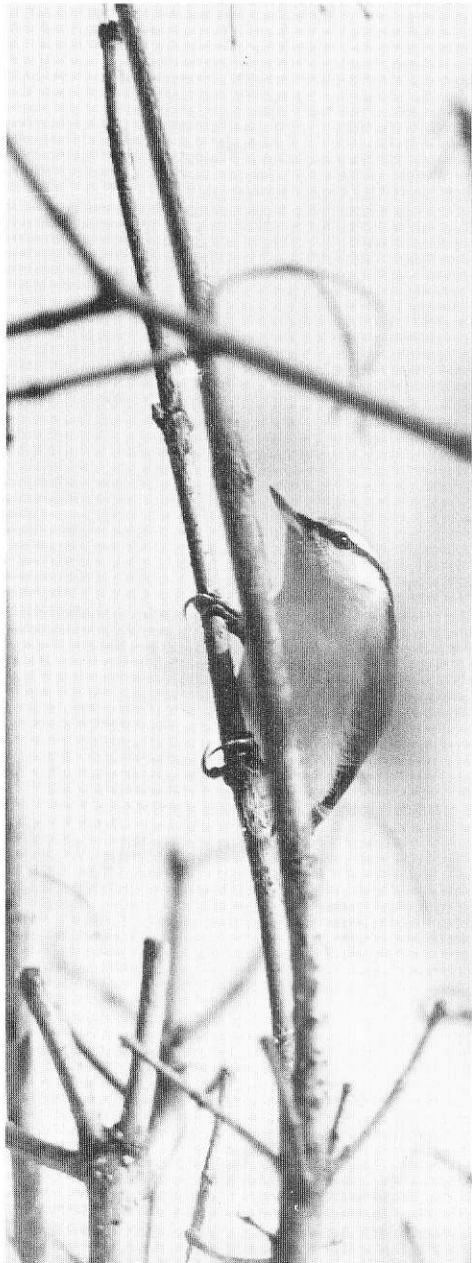
Hämärän laskeutuessa ostosmatka muuttui linturetkeksi, kun katukuilussa alkoi kaikkua kottaraisten viserrys ja lentoon pyrähtelevien parvien kohahtelu. Paljastui, että keskustan talojen ulkonemat ovat lähiseudun kottaraisten makuuhuone. Talojen välisestä aukosta näkyi kerrallaan vain pieni osa taivaalla vellovaa massaa, joten lintujen lukumäärää oli mahdoton arvioida, mutta sen täytyi olla kymmeniätuhansia.

Lieneekö melu vai mikä syynä, mutta kottaraisten pitkä, laskeva vihellys on täällä lyhyt ja terävä, kuin luhtahuutin huuto takaperin. Onko kottaraisella edessään talitaisen kohtalo?

24.1. Coombe Hills

Kävellen vanhan kanavan vartta laiturien ja pensasaitojen ohi tulvapeltojen tuntumaan

Englannissa ei ole metsiä. Pienialaisista metsiköistä voi löytyä paljonkin sellaista, mikä saa kahvin maistumaan paremmalta. Ensi numerossa kerromme, miltä kello viiden tee maistui.

Kari Elo

n. 1,5 tuntia. Tulva-alueen n. 2000 vesilintua karkasivat kadoksiin järven vastakkaiselle puolelle alkaneen ammuskelun tähden ennen kun pääsin niitä kaukoputkittamaan. Tunnistettavina kävivät vain sinisorsa, tavi ja haapana.

Pelloilla ruokaili vähintään 1500 kyyhkyä, joista viidesosa uuttukyyhkyjä. Peltojen pensasaidoissa löytyi toistakymmentä rautiaista. Kanavan varrella kuningaskalastaja esitelti värejään eikä liejukanakaan ujustellut.

Slimbridge on laaja alue kosteata peltoa/rantaniittyä, jota viljellään/hoidetaan lintuja ja niiden katsojia varten. Villilintuja katsomaan päästäkseen on kuljettava masentavan eläintarhamaisen vesilintutarhan läpi. Pääsymaksu (n. 20 mk) on kallis, vaikka katsottavaa toki on.

Päivittäin korjattavan listan mukaan alueella oli 3000 tundrahanhea, 2700 haapanaa, 2400 sinisorsaa, 922 punasotkaa, 300 tavia, 295 tukkasotkaa, 258 harmaasorsaa, 162 pikkujoutsenta, 157 jouhisorsaa, 37 lapasorsaa, 5 metsähanhea, 4 lyhytnokkahanhea, 3 valkopeskea, sepelhanhi, kiljuhanhi, lapasotka laulujoutsen sekä 3 muuttohaukkaa. Osa loppupään lajeista jäi näkemättä, mutta toisaalta silmiin sattui mm. 160 isokuovia, 61 kanadanhanhea, yli 50 liejukanaa, 48 ristisorsaa, 5 merihanhea, 4 harmaahaikaraa ja yarellii-västäräkki.

Paikka on toteutettu sekä lintujen että niiden katsojien ehdoilla. Maavallit ja piikkilanka-aidat pitävät katselijat linnuilta piilossa. Vastavuoroisesti on pitkiä ”piilikojuja” joiden etuseinän matalasta aukosta on esteettömän näköala lintulaumoihin. Luonnottomuudessaan valitettavan tarkoituksenmukaista.

31.1. Blithfield Reservoir

Suurin osa Englannin järvistä on tekoselaisiä, niin tämäkin suurehko vesialue. Paikka on noteerattu 10 parhaimman joukkoon lajissaan. Vesiäisiä oli näkyvissä yli 2000, mutta etäisyys ja kova tuuli haittasivat tarkempaa laskentaa. Haapana ilmeisesti oli yleisin laji, kun taas isokoskelo, telkkä ja härkälintu edustivat listan parempaa päätä.

Englannissa on tekojärvistä saatu aikaan merkittäviä talvehtimisajan lintuvesiä, joissa mm. sotkat viihtyvät.

20.2. Delamere Forest ja Dee Estuary

Delamere on laajahko alue etupäässä istutettua nuorta/keski-ikäistä havumetsää, jossa pieni alue vanhaa lehtimetsää. Kahden tunnin kävelykierroksen tuntumana yleisimmän (tai äänekkäimmän) linnun tittelistä kilpailivat punarinta, peukaloinen ja sinitiainen. Suomalaismetsien tavalliset mustarastas, peippo, tali-, kuusi- ja hömötiainen, puukiipijä ja hippiäinen olivat tavallisia täälläkin. Parhaimmat lajit olivat käpytikka, päkinänakkeli sekä 5 eteläisen rodun pyrstötiäistä.

Dee Estuary: estuary paikannimenä merkitsee suppilomaista jokisuistoa, jonka rantojen nousuveden peittämät osat yleensä ovat ± liejua ja hiekkaa. Dee-joen estuary on kirjojen mukaan yksi Britannian parhaisista kahlaajien talvialueista, jossa parhimmillaan keikkuu 140.000 pitkäkoipea.

Itse olin monikymmenkilometrisellä rantaviivalla väärässä paikassa oikeaan aikaan

enkä onnistunut näkemään aivan sitä, mitä parhaimmillaan olisi ollut tarjolla. Vain meriharakka oli lajina lukuisasti edustettuna. Nousuveden tullessa niitä lensi lahdenpohjukan korkeammille alueille yhteensä lähes 4000.

Muuta määritettyä tuli kirjatuksi: suosirri 500, isokuovi 200, punajalkaviklo 180, tylli 60, punakuiri 40, tundrakurmitsa 10, isosirri 2, harmaahaikara 1. Määritysrajan takana lensi runsaasti monenlaista pitkäsiipistä viuhtojaa ja kaukana näkyi kuin laivan jättäminä savupilvinä sirriparvia. Tavallisia puolisukelta-jia läträsi rantavesissä sadoittain.

Veden laskiessa paljastui vajaan tunnin sa 1–3 km leveä ja yli 20 km pitkä hiekkaja liejualue, jonne linnut levittäytyivät tavoittamattomiin kuin Saharaan. Tuli vain mieleen, että ilman vuorovettä Suomen soiden ja järvien linnusto — Siperiasta puhumatta — saattaisi olla nykyistä köyhempi. Nousuvesi tuo lintujen ulottuville aina uutta ruokaa ja mahdollistaa monenlaisen pienelämän hiekassa ja liejussa. Itämeren tyypisen varsin vakaana pysyvän meren rannat

Jukka Grönlund

eivät ehkä pystyisi elättämään sellaisia kahlaaja- ja vesilintumassoja kuin alavat vuorovesirannat.

6.2. Severn Beach ja Chew Valley Lake

Severn Beach on muta-, hiekka- ja kivikorantaa, jonka nousuvesi peittää. Kirjan mukaan suunnistaen tulin kahlaajien kannalta väärään paikkaan, koska nousuveden ahdistamat parvet olivat kerääntymässä rannan toiseen päähän. Noin 4 km rantaa edestakaisin käveltyäni lajeittaisiksi lukemiksi tuli: suosirri 1000, punajalkaviklo 130, isokuovi 120, karikukko 100, töyhtöhyppä 100, taivaanvuohi 7. Vesiäisistä edustettuina olivat: ristisorsa 120, sinisorsa 40 sekä ruostesorsa 1, arkuudestaan huolimatta luultavasti tarhakarkulainen.

Lokkeja oli tavanmukaisen paljon, parhaimpana heti aamulla näyttäytynyt jo juhlapukuinen mustanmerenlokki, joka neljänneskilometrin päässä uineena näytti tyylikkäästi mustan päänsä, valkoiset siivenkärkensä ja jyrkän nokkansa. Mustapäätaskuja, niitä eteläisiä, keikkui rantavalleilla kolme ja yksinäinen luotokirvinen einehti rakokolevillä. Muuttohaukka käväisi herättämässä pakokauhun kahlaajaparviin.

Chew Valley Lake on isonpuoleinen rehevä tekojärvi, jonka selvittämistä kova tuuli häittäsi. Paikan ehdoton ykkönen oli kuparisorsa, joita mukavan katselumatkan päässä kellui 300 yksilön lautta. Koirasta ei voi vahingossakaan sotkea mihinkään tavalliseen suomalaiseen, mutta matkan päästä voi huolimaton tarkkailija hutiloida kuparisoranaaraan uivelonaaraaksi. Vastavalossa lajin pitkät pyrstösulat voivat viedä ajatukset alliin.

Muuta mukavaa järvellä edustivat 1500 naurulokkia, 200 töyhtöhyppää, 2 pikkuiikkua, tukkakoskelo sekä rantapuiden oksilla kyyhöttänyt 27 merimetson ja 8 harmaahaikaran sekaparvi.

7.2. Worcester

Tienvarren tulvapellolla 1500 töyhtöhyppää ja lähes yhtä monta naurulokkia. Vähän myöhemmin koko perheen sunnuntainen autoajelu sai yllättävän kohokohdan, kun söim-

Jukka Grönlund

Valtaosa Fennoskandian kahlaajista talvehtii Brittein saarilla. Parhailla jokisuistoilla ja vuorovesirannoilla päiväsumat nousevat yli 100 000.

me eväitä sateen tähden autossa istuen. Auto oli pysäköity pikkukylän laitaan pelto-ojan varteen. Ja ykskaks tuulilasin eteen metrin päähän ilmaantui lekuttamaan vuorivästaräkki. Näytti tyylikkäästi värinsä ja katosi siten lähitalon taakse. Kahvin maku parani selvästi.

27.—28.2. Pohjois-Wales

Automatka Selly Oakissa asuvaisten suomalaisten voimin, joten lintujen tarkkailu jäi vähemmälle. Maisema oli kuin Tunturi-Lapissa, mutta laaksojen vähät metsät tammea, pyökkiiä ym. Peukaloiset lauloivat puuttomilla sananjalkaa kasvavilla rinteillä ja hiiri-haukkoja näkyi tavan takaa. Korppeja lekkui siellä täällä.

Tunnin aamustaijaus kovassa tulella Irlanninmeren rannalla tuotti mainittavimpina 3 mustalintua, 2 allia, yksinäisen myrskylinnun sekä naurulokkia saaliinaan kuljetaneen muuttohaukan.

6.3. Birmingham

Tein kaupungin liepeillä pikkumetsiköiden pirstomalla peltoalueella tunnin kävelylenkin. Mukavin laji oli huudollaan itsensä paljastanut vihertikka. Ääni kuulosti siltä kuin harmaapäätikalla olisi ollut aamukahyettä. Mikäli olisin kuullut saman äänen Laitilassa olisin tulkinut sen harmaapäätikaksi evoluutiota ja luontaista muuntelua muistellen.

Muuten lajisto oli tavallista. Kevät oli jo vahvasti edustettuna ja kottaraiset rakensivat pesää.

Vartaaseen otettavaa linnustamisesta Englannissa ja Walesissa

Yleisesti ottaen lintuharrastus on Suomea hankalampaa. Jokamiehenoikeutta ei ole. Maastossa liikkuva on aina luvattomasti liikkeellä ellei paikalla ole "public rights of way". Varsinkaan metsiköissä julkisia polkuja ei liiemmästi ole. Merenrantaa ja kanavien varsia voi useimmiten kulkea vapaasti.

Iso-Britannia on aitojen maa. Kiviaitaa, lammasaitaa, rauta-aitaa, lauta-aitaa ja eritoten puska-aitaa on täällä varmaan satojatuhansia kilometrejä, koska lähes jokainen

peltolohko, metsikkö, piha ja maantie on aidattu. Vaikkei vihaisia maanomistajia ja sakkoja pelkäisikään, aidat estävät tehokkaasti liikkumisen joskus vaikeasti löydettävien julkisten polkujen ulkopuolella.

Autosta lintuja on vaikea etsiä, koska maantiet on reunustettu aidoin. Lisäksi useimmat maantiet ovat niin kapeita, että pysäköinti onnistuu vain siellä täällä.

Kahlaajarannoilla nousuvesi on lintujen näkemisen kannalta keskeisin ilmiö. Nousuveden peittäessä kaksi kertaa vrk:ssa hetkeksi alavat rannat, linnut kerääntyvät tiettyihin tiheiksi (todella!) parviksi. Viisas linnustaja on tällaisessa paikassa valmiiksi piilossa odottamassa. Piilossa siksi, että kahlaajat ovat todella arkoja. Yyterissä kulkeneelle täkäläisten rantalintujen säikkyvyys oli yllätys.

Hyvillä lintupaikoilla on pysyviä piiloja, jotka useimmiten ovat yleisesti käytettävissä. Niistä lintujen tarkkailu onnistuu erinomaisesti, koska ne ovat hyvin sijoitettuja, linnut eivät säiky ja pieni sadekaan ei häitä. Voisivat olla hyödyllisiä Suomessakin siellä täällä.

Englannin opaskirjat

Kirjoituksen alussa mainitut lintupaikkaopaat The New Where to Watch Birds ja Parslow: Birdwatchers Britain on Juha Kylänpää lahjoittanut yhdistykselle. Ne ovat lainattavissa piakkoin Tapani Veistolalta, puh. 333 081.

Toimintakertomus 1987

1. Yleistä

Turun Lintutieteellinen Yhdistys ry:n 22. toimintavuosi noudatti vanhoja perinteitä. Yhdistys keskittyi edelleen lintuharrastuksen edistämiseen sekä yleisen lintutietouden levittämiseen etenkin nuorison keskuuteen. Tärkeimpiä toimintamuotoja olivat kokoukset, julkaisut, retket, esitelmätilaisuudet ja pienryhmät.

Yhdistyksen hallitukseen kuuluivat vuonna 1987 seuraavat henkilöt: Rauno Laine (puheenjohtaja), Jyrki Normaja (sihteeri), Simo Veistola (varapuheenjohtaja), Juha-Pekka Penttilä (taloudenhoitaja), Pekka Alho (atlasvastaava), Annika Forsten (kirjamyyjä), Hannu Klemola (LYL-aluevastaava), Tapio Lineri (Ukulin irtonumeromyyjä), Jyrki Matikainen (varasemanhoitaja) ja Pekka Rautsala (havaintoarkistonhoitaja).

Hallitus piti vuoden aikaan 10 kokousta, joista kertyi pöytäkirjoihin 189 pykälää (v. 1986 9 kokousta ja 203 pykälää).

Vuoden aikana hyväksyttiin 31 uutta jäsentä, erotettiin 60 ja erosi 2. Jäsenmäärä vuoden lopussa oli 409.

2. Yleisötilaisuudet

Yhdistys järjesti vuoden aikana kahdeksan yleiskokousta. Kokousten ohjelmat ja osallistujamäärät: — 10.2. Pekka Helo: Kuvia petolinnuista, ja Martti Soikkeli: Metsotutkimuksesta (180) — 23.3. Osmo Kivivuori: Lintujen säteilytutkimuksesta (31) — 14.4. Harry Lehto: Lintukuvia Yhdysvalloista (60)

- 12.5. Juhani Karhumäki: Peto-
lintujen rengastuksesta Kanadassa (40)
- 8.9. Lennart Saari: Muuttuva
saaristolinnusto, ja Rauno Laine: Äänitietokilpailu (27)
- 12.10. Jarmo Markkanen: Lintuja
kalliomäkien katveesta (35)
- 16.11. Leo Karlson: Vuoden
määrittäjäkilpailu (32)
- 7.12. Pekka Komi: Kuvia Idästä
(60)

Yhdistys piti 8 kokousta, joissa oli yhteensä 465 osallistujaa (noin 58/kokous). Kokoukset pidettiin Turun yliopiston tiloissa ja niistä tiedotettiin mm. sanomalehtien välityksellä.

Yhdistys järjesti Suomen Lintutieteellisen Yhdistyksen ja OK-opintokeskuksen kanssa 18.10. Turussa symposiumin aiheesta "Lintujen käyttäytyminen". Kuulijoita oli noin 60. Seuraavana päivänä yhdistys isännöi Lintutieteellisten Yhdistysten Liiton edustajiston kokousta.

3. Julkaisutoiminta

Yhdistyksen jäsentiedote ilmestyi 9 kertaa yhteissivumäärän ollessa 42. Tiedote ilmestyi noin viikkoa ennen yleiskokousta. Kokouksutujen lisäksi oli mm. havaintoja ja tiedotuksia eri tutkimuksista. Tiedotevastaavana toimi Jyrki Normaja.

Yhdistyksen jäsenlehti Ukuli ilmestyi vuoden aikana neljänä numerona yhteissivumäärän ollessa 188. Päätoimittajana toimi Vesa Partanen. Vuoden alussa Ukulin painopaikkaa vaihdettiin ja lehden ulkoasu parani. Sisältönsä puolesta lehti jatkoi vanhaa linjaansa: mm. vuodenaikaiskatsauksia, artikkeleita,

tutkimustuloksia, retkijuttuja ja pikku-uutisia julkaistiin. Mainoshankinnan tehostamiseksi hallitus julisti syksyllä sekä jäsenlehteä että tiedotetta koskevan mainoshankintakilpailun, jonka pääpalkinto on ilmainen Espanjan retki keväällä 1988.

4. Retket

Yhdistys järjesti vuoden aikana seuraavat yleisöretket (suluisia osallistujamäärät):

- 26.4. Hankoniemi (30). Parhaita havaintoja mm. härkälintu, lapasotka, merikihu sekä eri petolintu- ja kahlaajalajit.
  - 23.—25.5. Parikkalan Siikalah-
ti ja Virolahti (25). Parhaista havainnoista mainittakoon haarahaukkapari, amerkanhaapana, valkoselkätikka, runsaasti yölaulajia, pikkujoutsenia, sepelhanhia ja liejukana.
  - 28.—30.8. Jurmon siivousretki (12). Havaittiin runsaasti kahlaajia.
  - 26.9. Hankoniemi (30). Parhaita havaintoja kaksi heinäkurppaa, merikotka ym. petolinnut.
- Lisäksi yhdistys avusti mm. Turun kaupungin yleisöretkillä. Syksyllä aloitettiin seuraavan kevään ulkomaanretken suunnittelu.

5. Kilpailut

Yhdistys järjesti vuoden aikana seuraavat kilpailut:

- Talvipinnakisa. Eniten lintulajeja yhdistyksen toimialueella tammi-helmikuussa havaitsi Jorma Kirjonen (83 kpl).
- Nuori Lintumies. Ansoituneimmaksi alle 20-vuotiaaksi lintu-

harrastajaksi valittiin Jyrki Normaja.

- Talvipinnaralli 5.12. Eniten lintulajeja yhdistyksen toimialueella havaitsi joukkue: Simo Veistola, Tom Lindbom, Jarmo Saarnio ja Juha-Pekka Penttilä (54).
- Ukulin logo. Voittaja Kari Salosen esitys "Vanha koiras".
- Vuotuinen kilpailu Varsinais-Suomen määrittäjämestaruudesta. Voitto jaettiin tällä kertaa Tapani Nummisen ja Markku Huhta-Koiviston kesken. Nuorten sarjan voitti Tapio Lineri.

6. Toimikunnat

Yhdistyksessä toimivat vuonna 1987 seuraavat toimikunnat:

- Sääntövaliokunta. Valmisteli sääntömuutosesityksiä ja muita yhdistyksen hallintoon kuuluvia asioita. Puheenjohtaja Rauno Laine.
- Varainhankintatoimikunta. Tehtävänä oli lähinnä taloudellisten asiapapereiden valmiste-

lu. Puheenjohtaja Juha-Pekka Penttilä.

- Havaintotoimikunta. Keskittyi havaintojenkeruun koordinointiin. Puheenjohtaja Hannu Klemola.
- Atlastoimikunta. Johti lintu-
lasprojektiä Varsinais-Suomessa. Puheenjohtaja Esko Gustafsson.
- Petolintutoimikunta. Organiso-
i petolintulaskentoja. Puheenjohtaja Seppo Pekkala.
- Antikviteettikollegio. Keskittyi vanhojen lintuhavaintojen keräämiseen. Puheenjohtaja Hannu Klemola.
- Aluerariteettikomitea. Tarkasti kahdessa kokouksessaan 29 harvinaisuushavaintoa ja antoi lausunnon 37:stä valtakunnallisen rariteettikomitean alaisesta havainnoista. Puheenjohtaja Tom Lindroos.
- Julkaisutoimikunta. Suunnitteli Varsinais-Suomen lintupaik-
kaopasta. Puheenjohtaja Jyrki Normaja.

— Ukulin toimituskunta. Vastasi yhdistyksen jäsenlehden toimitamisesta. Puheenjohtaja Vesa Partanen.

- Varsinais-Suomen linnut -kirjan toimituskunta. Puheenjohtaja Antti Karlin.
- Vaihtoyhteystoimikunta. Hoiti yhdistyksen vaihtoyhteyksiä. Puheenjohtaja Jyrki Normaja.
- Retkitoimikunta. Järjesti yhdistyksen retket. Puheenjohtaja Rauno Laine.
- Ohjelmatoimikunta. Järjesti ohjelmaa yhdistyksen tilaisuuksiin. Puheenjohtaja Simo Veistola.
- Lintuasematoimikunta. Vastasi Jurmon lintuaseman toiminnasta. Puheenjohtaja Veijo Vänskä.

**Vaikka retkeilyn luonne on suuresti muuttunut vuosien varrella, ovat TLY:n retket kuin silloin ennen. Kuvassa ollaan Taivassalon Kolkanaukol-
la joskus 1960–70-luvun vaihteissa. Tunnistettavissa ovat H. Velmala, J. Törnqvist, V. Vänskä ja K. Malmsten.**

Leo Karlson

TURUN LINTUTIETEELLINEN YHDISTYS RY
TULOSLASKELMA 1.1. – 31.12.1987

1. VARSINAINEN TOIMINTA

1.1 Opintotoiminta

1.1.1 Kulut

— Linnustonsuojelutoimikunta, Valmisteli yhdistyksen luonnon-suojelutoimikuntaa. Puheenjohtaja Tapani Veistola.

— Urheilutoimikunta. Yhdistyksen jalkapallojoukkue nousi TUPIN A1-sarjaan. Joukkueenjohtaja Leo Karlson.

1.2 Tiedotustoiminta

1.2.1 Tuotot

Jäsentiedote, mainokset 300,00

1.2.2 Kulut

Jäsentiedote, painatus 956,50
postitus 2.909,70
os. tarrat 199,00 — 4.065,20

1.3 Kokouskulut

1.3.1 Kulut

Salivuokrat 550,00
Esitelmäkulut 881,08
Aulatyöskentely 320,00
P.J:n kokouskulut 106,40
Muut kulut 173,00 — 2.030,48

1.4 Jurmon lintuasema

1.4.1 Tuotot

Asemamaksut 2.460,00
Siirtovelan oikaisu 508,61 2.968,61

1.4.2 Kulut

Rengastus 668,35
Vakuutus 122,45
Valaistus 277,80
Kaasu 588,33
Kunnostus & varustus 2.432,89
As. hoitajan matkakulut 307,80
As. hoitajan posti- ja puh.kulut 535,56
Muut kulut ja PR 784,00 — 5.717,18

1.5 Leiri- ja retkeilytoiminta

1.5.1 Tuotot

Kevätretkitulot 3.880,00
Syysretkitulot 800,00 4.680,00

1.5.2 Kulut

Kevätretkimenot 1.300,00
Syysretkimenot 1.300,00
Havaintopostilaatikko 88,75 — 2.688,75

1.6 Julkaisutoiminta

1.6.1 Tuotot

Ukulin tilausmaksut 35,00
" irtolumeromyynti 163,00
" mainostulot 1.850,00
Lintulehtipaketti 5.177,00
Jurmo 1980—1984 myynti 150,00 7.375,00

1.6.2 Kulut

Ukulin painatus 24.440,00
" postitus 3.442,40
" Toimituskulut 687,40 — 28.569,80

7. Tiedotus- ja pr-toiminta

Yhdistys järjesti esitelmiä linnusta eri tilaisuuksiin, esim. sotaveteraaneilla noin 15 kertaa. Yhdistys esiintyi myös paikallisradiossa. Lisäksi yhdistyksen jäsenet julkaisivat lehtiartikkeleita ja esittivät lintukatsauksia muissa tiedotusvälineissä.

Yhdistys avusti Lintutieteellisten Yhdistysten Liittoa Lintubussikier-tueen yhteydessä ja Nesteen ympäristöpäivillä. Tilaisuuksissa yhdistyksen jäsenet toimivat oppaina. Yhdistyksellä oli myös oma esit- teensä nähtävänä.

Lisäksi lintutietoa jaettiin mm. kevään linnupöytäkirjojen tori- myynnin yhteydessä. Vanhaan tapaan muistettiin Jurmon saaren asukkaita joululahjoin.

Yhdistyksen puheenjohtaja toimi lintuoppaana mm. kansainvä- lisessä 4H-liiton kokouksessa Piik- kiössä.

Yhdistykseen liittyville uusille jä- senille postitettiin TLY:stä kertova esite sekä yhdistyksen ja Jurmon lintuaseman säännöt.

8. Koulutus ja -nuorisotyö

Yhdistys pyrki edelleen kehittä- mään yhteyttä nuorimpaan harras- tajapolveen mm. retkien ja kokous- ten avulla. Nuorisotyötä palvelivat myös harrastajatutkinnot, joita pi- dettiin yhteensä neljä. Nuorimilla oli lisäksi oma sarjansa mm. mää- rittäjäkilpailussa.

1.7 Lintuoppaiden myynti

1.7.1 Tuotot

Lintuoppaat 1.164,50
Tornioppaiden myynti 215,00 1.379,50

1.7.2 Kulut

Varaston muutos — 776,00

1.8 Toimikunnat

1.8.1 Kulut

Havaintotoimikunta 33,75
Urheilutoimikunta 870,00
Petolintutoimikunta 53,30
Atlastoimikunta 110,40
Julkaisutoimikunta 112,05
Varainhankintatoimikunta 53,50
Asemaoimikunta 14,20 — 1.247,20

1.9 Hallinto

1.9.1 Kulut

Posti- ja puhelinkulut 568,55
Monistees 1.609,10
Toimistotarvikkeet 251,10
Hallituksen kokouskulut 129,70
Postilokeron vuokra 15,00 — 2.573,45

VARAINAINEN TOIMINNAN KULUJÄÄMÄ 33.819,95

2. VARAINHANKINTA

2.1 Lintupöytäkirjojen myynti

2.1.1 Tuotot

Myyntitulot 17.135,00
Varaston muutos 835,00 17.970,00

2.1.2 Kulut

Ostot 11.310,00
Kuljetus 409,90
Ilmoitukset & myynninedistäminen 204,85 — 11.924,75

2.2 Muu varainhankinta

2.2.1 Tuotot

Jäsenmaksutulot 22.585,00
Korkotulot 402,53
Jäsenmerkkien yms. myynnistä 239,50
Joulukalenterit 115,00
Linnunsiemenet 14.235,00
Havaintokorttien myynti 390,00
Pöntötys 3.500,00 41.467,03

2.2.2 Kulut

Linnunsiementen osto ja rahti 10.302,00
Pöntötys 600,00 — 10.902,00

OMATOIMINEN KULUJÄÄMÄ 2.790,33

3. YLEISAVUSTUKSET

3.1 Toiminta-avustus 7.500,00
3.2 Leiriaavustus 2.900,00
3.3 Muut avustukset 500,00 10.900,00

4. LAHJOITUKSET

4.1 Jurmon lintuasemaa varten 1.115,05

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ 14.805,38

9. Tutkimustoiminta ja luonnonsuojelutyö

Yhdistys jatkoi mm. petolintu- ja järvilintututkimusta sekä järjesti yhteisen kevätmuuton havainnointi- päivän. Pääpaino oli kuitenkin lin- tuatlastyössä, johon osallistui noin 100 lintuharrastajaa. Lisäksi yhdis- tyksen jäsenet suorittivat omia tut- kimuksiaan, joiden yhteenvetoja julkaistiin mm. Ukulissa.

Yhdistys toimi yhteistyössä Tu- run kaupungin ympäristötoimiston kanssa erilaisissa talkoissa ja tutki- muksissa. Jäsenet jatkoivat myös lintujen talviruokintaa ja metsien pöntötystä.

10. Arkistot

Vuonna 1987 TLY:ssä toimivat seuraavat arkistot:

- Havaintoarkistot. Arkistonhoi- taja Pekka Rautsala.
- Järvilintuarkisto. Järvilintututki- muksesta vastasivat Esko Gus- tafsson ja Asko Suoranta.
- Suoarkisto. Arkistonhoitaja Antti Karlin.
- Lintulehtiarkisto. Lintulehti- arkiston pitkäaikainen hoitaja Vesa Multala luovutti tehtävän Ta- pani Veistolalle keväällä 1987.
- Yhdistysarkisto. Yhdistyksen paperit olivat puheenjohtaja Rauno Laineella ja sihteeri Jyrki Normajalla.
- Ukulin kuva-arkisto. Kuvan- hankinnasta vastasi Pekka Rautsala.

11. Jurmon lintuasema

Lintuaseman toiminta jatkui uu- sittujen toimintaohjeiden pohjalta vakiohavainnointina ja rengastuk- sena. Asemanhoitajana toimi Vei- jo Vänskä, vara-asemanhoitajana Jyrki Matikainen ja rengastusvas- taavana Vesa Multala.

12. Lintutieteellisten Yhdistysten Liitto (LYL)

Yhteistyö liiton kanssa oli vilkasta. Yhdistys avusti LYL:ä erilaisissa tilaisuuksissa sekä välitti tietoa liitosta jäsenistölleen. Yhdistyksellä oli viisi edustajaa liiton edustajistossa ja kaksi hallituksessa.

Liiton edustajiston kevätkokous pidettiin maaliskuussa Joensuussa, jossa yhdistystä edusti Rauno Laine. Liiton edustajiston syyskokous pidettiin lokakuussa Turussa, jossa yhdistystä edustivat Rauno Laine ja Simo Veistola.

13. Talous

Yhdistyksen tärkeimmät tulolähteet ovat edelleen jäsenmaksut, myyntitulot ja avustukset.

Menopuolella suurimmat menoerät muodostivat tiedotus- ja julkaisutoiminta, Jurmon lintuasema ja kokouskulut.

Tilinpäätös osoitti 14 805 markkaa ylijäämää.

Vakuudeksi

Rauno Laine Tapani Veistola
puheenjohtaja sihteeri

TASE 31.12.1987			
VASTAAVAA			
RAHOITUSOMAISUUS			
Rahat ja pankkisaamiset	31.541,22		
Siirtosaamiset	1.850,00	33.391,22	
VAIHTO-OMAISUUS			
Pönttövarasto	2.173,50		
Lintuopasvarasto	5.311,00	7.484,50	
KÄYTTÖOMAISUUS			
Koneet ja kalusto	3.615,00		
Jurmon rakennus	100,00	3.715,00	
		44.590,72	
VASTATTAVAA			
VIERAS PÄÄOMA			
Siirtovelat		12.711,90	
OMA PÄÄOMA			
Pääoma 1.1.1987	17.073,44		
Tilikauden ylijäämä	14.805,38	31.878,82	
		44.590,72	

Turku 28.03.1988

Rauno Laine Juha-Pekka Penttilä
puheenjohtaja rahastonhoitaja

Pönttömyynti on edelleen yhdistyksen tärkeimpiä tulolähteitä jäsenmaksujen jälkeen. Pönttöjä kaupittelemassa pj. Rauno Laine.

Vesari Mäntälä

Toimikuntavallankumous TLY:ssä

Tapani Veistola

Miksi toimikuntia

1980-luvun puolimaissa parikymmenvuotias TLY oli kasvanut varsin vanttiseksi nuorukaiseksi. Yhdistyksen jäsenmäärä ylitti 400:n maagisen rajan ja budjetin loppusummat alkoivat hipoa 100 000 markkaa. Yhdistyksen kehityksen myötä kuitenkin myös tehtävät lisääntyivät niin, etteivät puheenjohtaja ja hallitus enää ehtineet, jaksaneet eivätkä osanneet tehdä kaikkea yksin. Asiamäärän kasvu uhkasi näin pudottaa toiminnan laatua. Niinpä päätettiin jakaa asioita suunnittelemissa ja toimeenpanoa erikoistuville työryhmille. Toimikuntien avulla pyrittiin tosin sanoen työnjaon ja erikoistumisen etuihin.

Tällä hetkellä on tärkeää, että toimikuntien kautta TLY:ssä toteutetaan myös ns. pohjoismaista kansanvaltaa. Kaikki eivät mahdu eivätkä halua hallitukseen. Monet haluavat kuitenkin vaikuttaa yhdistyksessä ainakin joihinkin omaa sydäntään lähellä oleviin asioihin. Kun hallitus jakaa työtä ja rahaa, valtaa ja vastuuta alaspäin, pääsevät yhä useammat päättämään yhteisistä asioista.

TLY:n toimikunnat 1988

TLY:n nykyiset 18 toimikuntaa voidaan jakaa hallinnollisiin sekä havainto-, julkaisu- ja erikoistoimikuntiin. Hallinnolliset toimikunnat huolehtivat yhdessä puheenjohtajan ja hallituksen kanssa yhdistyksen arkirutiineista ja perusbyrokra-

TLY:llä on ainakin yksi Suomen mestaruus: se on lintuyhdistys, jolla on eniten toimikuntia! Lintutieteellisten yhdistysten liiton tilaston mukaan TLY:llä oli v. 1987 peräti 11 toimikuntaa. Pahimmalla vastustajallamme – Tringalla – niitä oli viime vuonna vain 10 kpl (LYL 1988). – Voittoamme kirkastavat entisestään puheenjohtajamme ilmoituksestaan unohtaneet 6 toimikuntaa (vrt. TLY 1988). Kun mukaan lisätään vielä tänä vuonna perustetut kaksi toimikuntaa, toimii TLY:ssä nyt kaikkiaan 18 toimikuntaa.

tiasta; ne pitävät TLY:n pyörät pyörimässä. Havaintotoimikunnat keräävät havaintoja julkaisutoimikuntien julkaistavaksi. Erikoistoimikunnat taas hoitavat tärkeitä erikoistehtäviä lintuasemasta ulkomaanretkiin ja luonnonsuojelusta kuntourheiluuksiin.

Seuraavassa esitellään kaikki toimikunnat toimialoitain. Aluksi kerrotaan toimikunnan toimenkuva, sitten hahmotellaan tämän vuoden päätaavoitteita. Lopuksi luetaan toimikunnan jäseniä. — Puheenjohtajien osoitteet löytyvät artikkelin lopusta.

I Hallinnolliset toimikunnat

1. Työvaliokunta järjestää yhdistyksen hallinnon. Tämä entinen sääntövaliokunta on TLY:n ”sotakabinetti”, usein kokoontuva ydinjoukko. Se valmistele mm. sääntömuutokset ja toimintasuunnitelman. Tänä vuonna työvaliokunta uudistaa Uuden jäsenen infon sekä tekee uudet ohjeet tulevalle hallitukselle ja toimihenkilöille (TLY-mapit).

—Jäsenet: Rauno Laine (pj.), Annikka Forsten, Jyrki Normaja, Simo ja Tapani Veistola sekä Juha Vuorinen.

2. Taloustoimikunta huolehtii yhdistyksen taloudesta. Se suunnittelee talousarvion ja tilinpäätöksen. —Jäsenet: Juha-Pekka Penttilä (pj.), Jyrki Normaja, Sinikka Jalonen, Rauno Laine ja Juha Vuorinen.

3. Ohjelmatoimikunta huolehtii yhdistyksen tilaisuuksien järjestämisestä. —Jäsenet: Jyrki Normaja (pj.), Rauno Laine, Simo ja Tapani Veistola.

4. LYL-toimikunta hoitaa yhdistyksen suhteita Lintutieteellisten Yhdistysten Liitto ry:hyn. Toimikunta esittelee LYL:n edustajakokousten edellä TLY:tä koskevat asiat yhdistyksen hallitukselle. —Jäseninä ovat LYL:n hallituksen ja edustajiston turkulaisjäsenet sekä LYL-aluevastaava: Rauno Laine (pj.), Arto Kalliola, Antti Karlin, Tapio Lineri, Jyrki Normaja, Simo ja Tapani Veistola sekä Juha Vuorinen.

II Havaintotoimikunnat

5. Havaintotoimikunta järjestää Varsinais-Suomen lintuhavaintojen keruun silloin kun havaintojen keruuta ei hoida muu toimikunta. Tänä vuonna toimikunta järjestää kevätkuun yhteishavainnointipäivän ja kurkkiprojektin. Havaintojen keruuta havaintopostilaatikoista tehostetaan ja havaintoarkiston siirtäminen ATK:lle aloitetaan. Toimikunta uusii havaintokeruulomakkeen ja katsausten kirjoittajaohteet. Havaintotoimikunta on perinteisesti TLY:n supertoimikunta — ainakin jäsentensä määrän ja aktiivisuuden suhteen: Tapani Veistola (pj.), Pekka Alho, Annika Forsten, Esko Gustafsson, Hannu Klemola, Jarmo Komi, Jarmo ja Rauno Laine, Jyrki Matikainen, Tapani Misonen, Jyrki Normaja, Seppo Pekkala, Juhana Piha, Pekka Rautsala, Simo Veistola ja Juha Vuorinen.

6. Antikvitteettikollegio (AVK) etsii ja tallettaa vanhoja lintuhavaintoja TLY:n havaintoarkistoon. Yhdistyksemme havaintoarkisto on jo nyt maamme paras, mutta sitäkin voi kehittää! Ennen arkiston siirtämistä ATK:lle järjestetään vanhojen havaintojen keruukampanjan. Samalla viedään loppuun vanhojen julkaisujen, museoiden ja arkistojen havaintojen kortittaminen.

—Jäsenet: Tapani Veistola (v.t. pj.), Esko Gustafsson, Hannu Klemola, Jarmo Komi, Rauno Laine, Risto Lemmetyinen, Jyrki Normaja, Juhana Piha, Juha Vuorinen.

7. Auerariteettikomitea (ARK) tarkistaa TLY:n alueen harvinaisuushavaintoja. Se päättää itse ARK-lajiluettelon havaintojen julkaisemisesta ja antaa suurharvinaisuuksista lausunnot valtakunnalliselle rariteettikomitealle. Jäsenet nimittää TLY:n hallitus ARK:n oman esityksen pohjalta.

—Jäsenet: Tom Lindroos (pj.), Hannu Friman, Hannu Klemola, Jarmo Komi, Tapani Numminen, Jussi Lindström ja Juha Varrela.

8. Atlastoimikunta huolehtii Suomen lintuatlas 1986—88

—hankkeen järjestelyistä TLY:n alueella.

—Jäsenet: Esko Gustafsson (pj.), Pekka Alho, Heikki Heikkilä, Jarmo ja Rauno Laine, Jyrki Matikainen, Seppo Säilylä ja Tapani Veistola.

9. Petolintutoimikunta tutkii ja suojelee Varsinais-Suomen petolintuja. Ajankohtaisimpia tehtäviä ovat metodien ja toiminta-alueiden koordinointi, petolintukartoitus, pöntötys ja tekopesien valmistaminen sekä sääsiraportin tekeminen Ukuliin.

—Jäsenet: Seppo Pekkala (pj.), Seppo Aspelund, Esko Gustafsson, Heikki Heikkilä, Raimo Hyvönen, Juhani Karhumäki, Henry Laine, Rauli Lumio, Vesa Multala, Sven Nordqvist, Tapani Numminen, Jouni Saario, Vesa Sarola, Pekka Siitonen ja Jouni Tittonen.

III Julkaisutoimikunnat

10. Julkaisutoimikunta huolehtii TLY:n erikoisjulkaisuista. Vuonna 1988 julkaistaan teokset "Varsinais-Suomen lintupaikkaopas", "Naantalin talvilinnusto" ja "Jurmo 1985—86".

—Jäsenet: Jyrki Normaja (pj.), Esko Gustafsson, Rauno Laine, Vesa Partanen ja Tapani Veistola.

11. Varsinais-Suomen linnut-kirjan toimituskunta tekee kirjan TLY:n alueen linnustosta. Kirja on tarkoitettu saada valmiiksi yhdistyksen 25-vuotisjuhliin 1991.

Päätoimittajat: Antti Karlin (vastava), Juhana Piha ja Juha Vuorinen.

12. Vaihtoyhteystoimikunta huolehtii TLY:n julkaisuvaihdosta. Lehtiarkiston pyritään seuraavaksi saamaan Turun ystävyyskaupunkien ja pohjoismaisten lintuyhdistysten ornitologiset julkaisut.

—Jäsenet: Jyrki Normaja (pj.), Annika Forsten, Rauno Laine ja Tapani Veistola.

13. Ukulin toimituskunta vastaa yhdistyksen jäsenlehdessä. Lehdisteiden ohessa toimituskunta suunnittelee mm. Ukulin 20-vuotisjuhlia 1990.

—Jäsenet: Veijo Vänskä (pj.), Rauno Laine, Jyrki Normaja, Vesa Partanen, Tapani Veistola ja Juha Vuorinen.

IV Erikoistoimikunnat

14. Harrastajatutkintolautakunta järjestää TLY:n harrastajatutkinnon.

—Jäsenet: Jarmo Komi (pj.), Annika Forsten ja Henry Lehto.

15. Jurmon lintuasematoimikunta huolehtii TLY:n lintuasemasta Korppoon Jurmossa.

—Jäsenet: Veijo Vänskä (pj.), Esko Gustafsson, Jyrki Matikainen ja Vesa Multala.

16. Linnustonsuojelutoimikunta vastaa yhdistyksen luonnonsuojelutyöstä. Tänä vuonna toimikunnan tärkein tehtävä on TLY:n osuus valtakunnallisessa kolopuukampanjassa.

—Jäsenet: Tapani Veistola (pj. v.t.), Rauno Laine sekä Erja ja Simo Veistola.

17. Retkitoimikunta järjestää yhdistyksen retket. Ensi vuodeksi suunnitellaan uutta kaukomatkaa. —Jäsenet: Rauno Laine (pj.), Annika Forsten, Mikko Heinenen, Tapio Lineri ja Jyrki Normaja.

18. Urheilutoimikunta edustaa TLY:tä urheilukilpailuissa. Tänä vuonna pelataan lentopalloa ja osallistutaan TUPIN A2 -sarjaan jalkapallossa.

—Jäsenet: Leo Karlson (pj.), Kai Grönqvist, Jyrki Normaja, Keijo Walroos yms.

Tulevia toimikuntia

Lähtiveivaisuudessa yritetään elvyttää kaksi "kuollutta" toimikuntaa ja perustaa kolme opintokerhoa. Ainakin yölaulajaprojektitoimikunta saataneen koolle vielä kevään kuluessa. Sitä vastoin kameratoimikunta tarvitsisi uuden innokkaan vetäjän.

Syksyllä on tarkoitus aloittaa "noiviopiintokerho" vasta-alkajille ja määritysopintokerho "tertiaalijengille". Tuleva hallitus saa lisäksi halutessaan järjestää itselleen yhdistyskoulutusta.

Puheenjohtajien osoitteet

Jotta kukaan ei tiedon puutteessa jäisi ilman toimikuntaa seuraavassa toimikuntien vetäjien osoitteet (nimen perässä olevat numerot viittaavat edellä oleisiin toimikuntanumeroihin):

Esko Gustafsson (8) Kerttulinkatu 12 A 5, 20500 Turku (921-328 123).
Antti Karlin (11) Kalevantie 15 A 22, 23500 Uusikaupunki (922-240 40).

Leo Karlson (18) Majoitusmestarinkatu 11 G 114, 20350 Turku (921-482 316).

Jarmo Komi (14) Yliopistonkatu 12 b A 30, 20110 Turku (921-319 716).
Rauno Laine (1, 4, 17) Rauhankatu 9 b B 43, 20100 Turku (921-304 562).

Tom Lindroos (7), Kerttulinkatu 15 F 68, 20500 Turku (921-732 783).
Jyrki Normaja (3, 10, 12) Eerikinkatu 27 B 24, 20100 Turku (921-515 371).

Seppo Pekkala (9) Vaskitorvenkatu 11 as 3, 20840 Turku (921-333 505 työ).

Juha-Pekka Penttilä (2) Ylitie 22, 20810 Turku (921-357 381).

Tapani Veistola (5, 6, 16) Hämeenkatu 14 B 26, 20500 Turku (921-333 081).

Veijo Vänskä (13, 15) 21650 Lillandet (926-542 58).

Uudet toimikunnat ja ideat: ota yhteys toimikuntavastaava Tapani Veistolaan!

Pöytäkirjan syvin olemus

Sen verran pienetkin toimikunnat voisivat kyllä "byrokraatoitua", että alkaisivat pitää pöytäkirjaa. Pöytäkirjan perimmäinen tarkoitus ei nimittäin ole puhtaasti yhdistyshistoriallinen. Luonnollisesti esimerkiksi legendaarinen "Salainen valiokunta" on tuleville sukupolville — kirjallisten lähteiden puutteessa — kerrassaan ylivoimainen pätkinä. Mutta kun toimikuntia kerran syntyy, elää, kuolee ja syntyy uudelleen, voi hyvien ideoiden ja tärkeiden päätösten paperille pistämisellä olla jälkipolville myös täysin käytännöllistä merkitystä. Esim. havaintotoimikunta on turhaan pohjittanut samoja asioita moneen kertaan, kun uudet jäsenet eivät ole voineet hyödyntää edeltäjiensä työn tuloksia. Pöytäkirjan muodolla ei sinänsä ole suurta merkitystä, mutta syksyllä järjestetään halukaille erityinen pöytäkirjantekokurssi.

Edistystä vai taantumusta

Toimikunnat eivät ole TLY:ssäkään mikään uusi keksintö. Esim. havainto-, petolintu- ja urheilutoimikunnilla on varsin pitkät ja kunniaakkaat perinteet. Kuitenkin viime vuosien "toimikuntaboomi" on tapahtunut tosiasia, ja se on osittain hyvinkin määrätietoisuutta suunnitellun tulosta. Aikanaan selviää mistä taanko tämä ajanjakso "Byrokraatian kautena" vai "Mainiona toimikuntavallankumouksena", jolloin TLY kiihdytti uudelle vaihteelle. Tulevaisuus on kuitenkin nyt meidän TLY:n jäsenten käsissä. Osaammeko käyttää toimikuntia hyväksemme — tässäpä TLY:n kohtalonkysymys!

Pidetäänkö hauskaa vai ikävää

Ovatko toimikunnat vain ikävää byrokraatiaa? Toimikuntien tarkoitus on tehostaa eikä jarruttaa yh-

distyksen toimintaa. Ne eivät saa tulla isetarkoitukselliseksi riippakiviksi. Niitä voidaan perustaa ja lakkauttaa, jakaa ja yhdistää aina tarpeen mukaan. Eikä niiden missään nimessä tarvitse istua kiltisti täysilukuisina viikoittain. Pääasia on, että toimikunnat hoitavat niille uskotut tehtävät.

Toimikunnat ovat erilaisia ja niiden työtavat mukautuvat tehtävien mukaan. Suurissa toimikunnissa — esim. havaintotoimikunnassa — kokouksia pidetään verraten harvoin, ja asioita kerätään kuukausi-kaupalla kokouksuun referoitaivaksi. Kokouksen edellä voi sitten tällaisen — liitteineen jopa kuusitoista sivua pitkän — esityslistan lukemiseen kulua tunti jos toinenkin. Mutta itse kokous sujuu sitten hyvin sutjakkaasti, kun jäsenet ovat perehtyneet esillä oleviin asioihin jo kotona. Näin hyvin virkavaltaisen tuntuisesti valmistelu kokous voi tehokkuutensa ohella muodostua mitä rentouttavimmaksi yhdessä-oloksi.

Pienten toimikuntien etuna taas on niiden joustavuus. Asioita voidaan hoitaa hyvinkin nopeasti ja epävirallisesti. Joskus on pidetty jopa "pienien toimikuntien illanistujaisia", jolloin on urakoitu kolmekin kokousta samana iltana. Esimerkiltä joustavuutta toimikunnille näytti viimevuotinen hallitus. Eräänkin kokouksensa se aloitti leppoisasti Hämeenportissa, mutta päätti sen todella juhlavasti mustakalaukkupakalla.

Kirjallisuus

LYL 1988: Lintutieteellisten yhdistysten liitto 1987.
Toimintakertomus. Tuloslaskelma ja tase. Yhdistysten toiminta. — Moniste (kirjoittajan hallussa).
TLY 1988: Turun lintutieteellinen yhdistys ry. Toimintakertomus 1987. — Ukuli 19.

Ukuli 1987 -18. vuosikerta

ISSN 0782-8195

Tiedon Antaja vuoteen 1977 (n:o 1-10)

Julkaisija

Turun Lintutieteellinen Yhdistys r.y.

Päätoimittaja

Vesa Partanen

Kirjoitukset

ALHO, Pekka: Kesäkatsaus 1985 ja 1986	2: 50
FORSTEN, Annika: Ulkomaisia lehtiä	4:155
KIVIVUORI, Osmo: Jurmon lintuaseman tulevaisuus	2: 81
KLEMOLA, Hannu & KOMI, Jarmo & LINERI, Tapio & NORMAJA, Jyrki & PARTANEN, Vesa: Syysmuutto 1986 Varsinais-Suomessa	3: 98
LAINE, Rauno: TLY:n pinnaralli 6.12.1986	1: 18
LAINE, Rauno: Varsinais-Suomen harvinaiset talvilinnut 1901-1985	1: 20
LAINE, Rauno: Varsinais-Suomen kevätmuuttoennätykset	1: 23
LAINE, Rauno: TLY:n RK/ARK-pörssi	2: 72
LAINE, Rauno: Sekoilua Itä-Suomessa eli TLY:n suuri Itä-Suomen retki	4:163
MISSONEN, Tapani: Lintutalvi 1986/87	4:138
MULTALA, Vesa: Rengastusvuosi Jurmossa	3:120
NORMAJA, Jyrki: Kevätmuutto 1986 Varsinais-Suomessa	1: 28
NORMAJA Jyrki: Vaihtoehtoinen stajauskoe - päiväläivällä Ruotsiin	2: 59
NUMMINEN, Tapani: Turun ARK:n raportti vuoden 1986 havainnoista	4:148
PARTANEN, Vesa: Muuttava, muuttuva Ukuli	1: 1
PARTANEN, Vesa: Bongarin 10 käskyä	2: 49
PARTANEN, Vesa: Luonnollisesti luonnonsuojelusta	3: 97
PARTANEN, Vesa: Mikä linnuissa viehättää	4:137
PEKKALA, Seppo: Petolintujen pesinnästä Varsinais-Suomessa 1986	2: 76
SAARI, Lennart: Vesilintujen esiintyminen Rymättylän Aaslalla	1: 5
SAARI, Lennart: Aaslan yölaulajalaskennat	3:122
SAARI, Lennart: Pesivän maalinnuston linja-arviointi Aaslalla 1976-1987	4:158
SALONEN, Kari: Varsinais-Suomen lintujen lajiluettelo	2: 66

Tiedonantoja

Ukulin vanhat numerot - tietoa TLY:stä ja sen alueen linnustosta	1: 44
Haulien käyttö kiellettävä metsästyksessä	1: 46
Kanahaukka rauhoitettava koko vuodeksi	1: 46

MULTALA, Vesa: Tomera varpushaukkarouva	2: 92
Linturetki Espanjaan 29.3.-12.4.1988	2: 93
TLY:n määrittäjämestaruuskilpailu	3:131

Sekalaista

Määrittyspalsta	1: 42
TLY:n osoitemuistio	1: 43, 2: 96, 3:136
Löylyä kiukaaseen eli mietteitä meistä ja muista	1: 47
PARTANEN, Vesa: 3 x 300 pinnajuhlat	1: 48
TLY:n toimintakertomus vuodelta 1986	2: 85
TLY:n tuloslaskelma 1.1.-31.12.1986	2: 89
Mootoritiemiehet, haistakaa...	2: 93
ALEXANDRINUS: Muistatko pinnat 1987?	3:128 ja 132
NORMAJA, Jyrki: 1.1.1988	4:170
VÄNSKÄ, Veijo: Tule rengastamaan Jurmoon	3:119

Valokuvat

Ahonpää, Nina	1:22	Lehto, Henry	1:42, 2:75, 3:117
Alho, Pekka	2:20, 4:166	Lineri, Tapio	4:145, 4:154
Forsten, Annika	2:84, 4:151	Numminen, Tapani	2:75, 4:149, 4:151
Grönlund, Jukka	1:41, 2:56, 2:57, 2:63, 2:67, 2:69, 2:72, 2:77, 2:takakansi, 3:101, 3:104, 3:107, 3:114, 3:127, 3:takakansi, 4:143, 4:167	Partanen, Vesa	1:21, 1:19, 2:kansi, 3:105, 3:106, 3:109, 4:160
Hakala, Jouko	1:12, 1:22, 1:31, 1:35, 3:kansi, 3:102, 3:113, 3:117, 4:140, 4:141, 4:147, 4:165, 4:167, 4:168	Puntti-Jussi	4:kansi, 4:166
Kääriä, Juha	3:133	Rautsala, Pekka	2:70
Lehto, Harry	2:75	Rivasto, Ari	2:75
		Rytkönen, Seppo	1:takakansi, 4:takakansi
		Salonen, Kari	2:71
		Tamminen, Mikko	1:7, 2:55, 2:79, 4:159

Erratum & addenda 85—87

Erehtyminen on inhimillistä, Ukulissa vallan eläimellistä!

Ensin on jutun otsikon ensimmäinen sana, sitten sivu (s), palsta (p), rivi (r) ja korjaus (p.o. = pitää olla).

N:o 1/85

Kolmensadan s 44 taulukko: 26. Lamminsoila p.o. 26. Lammin-Soila.

N:o 3/85

Syysmuutto s 110 p 1 r 15: Par p.o. Per.

Syysmuutto s 110 p 2 r 5: Päivämäärä oli 16.9.

Syysmuutto s 112 p 2 r 14: (JoS) p.o. (JuS).

Syysmuutto s 114 p 1 r 5: (JN) p.o. (JNo).

Syysmuutto s 115 p 2 r 35: Sama Upupa näyttäytyi 13.10. p.o. Salon Vartsalassa Upupa näyttäytyi...

Vääntelemme s 165 p 2 r 12: pelschanka p.o. pleschanka.

N:o 4/85

Uusi s 175 p 2 r 1: ova p.o. ovat.

Lintutalvi s 178: poistetaan Taulukko 1:n summat-sarake.

Turun s 189 p 1 r 21: 25.10. p.o. 25.—26.10.

Turun s 191 p 1 r 37: 2kv n ja 2kv p.o. +2kv n ja 2kv lintu.

Kahlaajien s 198 asetelma kuu-luu s 196 (Taivaanvuohi).

Vääntelemme s 209 p 2 r 37: Eihän luontokaan muokkaa lintu-miesten... p.o. Eihän luontokaan muokkaa itseään lintumiesten...

Vääntelemme s 211 p 2 r 20: Nyt hän p.o. Nythän.

N:o 2/86

Haarahaukkojen s 106 p 1 r 7: Milvus sp-lajit p.o. Milvus-lajit.

N:o 3/86

Ukuli s 158 r 1: jurja p.o. hurja.

N:o 4/86

TLY:n s 186 p 1 r 8: hallituksella p.o. hallitukselle.

TLY:n s 187 p 2 r 14: ohjelmamonisteella p.o. ohjemonisteella.

Summaries s 211 p 1 r 14: Sippers p.o. Dippers.

N:o 5/86

Lintutalvi s 220 kuvateksti: 1919 p.o. 1979.

Turun s 226 p 2 r 11: albanyarellii p.o. alba yarellii.
Pönpötyksistä s 262 pääotsikko p.o. Pöntötyksistä.

N:o 3/87

Rengastusvuosi s 120: kirjoittaja p.o. Vesa Multala.
Tve

Uusi määrittäyskuva

Kuvattu Israelin Eilatissa maaliskuuhun vaihteessa.

Jouko Hakala

Turun Lintutieteellinen Yhdistys

Osoitemuistio

Hallitus

Puheenjohtaja Rauno Laine
Rauhankatu 9 b B 43, 20100 Turku, 921-304 562

Varapuheenjohtaja Jyrki Normaja
Eerikinkatu 27 B 24, 20100 Turku, 921-515 371

Rahastonhoitaja Juha-Pekka Penttilä
Ylitie 22, 20810 Turku, 921-357 381

Sihtööri Tapani Veistola
Hämeenkatu 14 B 26, 20500 Turku, 921-333 081

Jäsensihtööri Simo Veistola
It. Pitkätie 18 D 73, 20520 Turku, 921-330 224

Kirjamyymälä Annika Forsten
Aurakatu 20 A 5, 20100 Turku, 921-318 404

Havaintoarkistonhoitaja Pekka Rautsala
Nisse Kavon katu 6 A 1, 20610 Turku,
921-443 741

Ukulin irtonumeromyymälä Tapio Lineri
Pohjanmaankatu 2 B 36, 20740 Turku,
921-424 324

Kurkivastaava Jyrki Matikainen
Sirkkalankatu 8 a B 10, 20500 Turku,
921-515 916

Atlasvastaava Pekka Alho
Aninkaistenkatu 16 A 36, 20110 Turku,
921-514 696

Arkistot

Järvilintuarkisto Asko Suoranta
Koukkarinkatu 4 C 33, 20610 Turku,
921-446 619

Lintuhavaintoarkisto Pekka Rautsala
ks. Hallitus

Lintulehdet (kotimaiset) Tapani Veistola
ks. Hallitus

Lintulehdet (ulkomaiset) Jyrki Normaja
ks. Hallitus

Suoarkisto Antti Karlin
Kalevantie 15 A 22, 23500 Uusikaupunki,
922-240 40

Turun aluerariteettikomitea

Puheenjohtaja Tom Lindroos
Kerttulinkatu 15 F 68, 20500 Turku,
921-516 826

Sihtööri Tapani Numminen
Sähköyhtiö 7 A, 21530 Paimio, 921-732 783

Havaintojen ilmoittaminen

LYL-aluevastaava Tapani Veistola
Hämeenkatu 14 B 26, 20500 Turku, 921-333 081

Jurmon lintuasema

Asemanhoitaja Veijo Vänskä
21650 Lillandet, 926-542 58

Vara-asemanhoitaja Jyrki Matikainen
Sirkkalankatu 8 a B 10, 20500 Turku, 921-515916
Rengastusvastaava Vesa Multala
Hoviherrankatu 5 A 3, 20780 Kaarina, 921-433 697

Jäsentiedote

Tiedotevastaava Jyrki Normaja
Eerikinkatu 27 B 24, 20100 Turku, 921-515 371

Lintuatlasvastaavat

Saaristo Esko Gustafsson
Kerttulinkatu 12 A 5, 20500 Turku, 921-328 123

Salon seutu Seppo Sällylä
Uudenmaankatu 6 B 6, 20500 Turku, 921-336 416

Sisämaa Heikki Heikkilä
Leningradinkatu 11 C 38, 20310 Turku, 921-390 372

Turun seutu Pekka Alho ja Jyrki Matikainen
ks. Hallitus

Vakka-Suomi Rauno Laine,
ks. Hallitus

LYL-edustajat

Hallituksen ja edustajiston jäs. Rauno Laine,
ks. Hallitus

Hallituksen ja edustajiston jäs. Simo Veistola
ks. Hallitus

Edustajiston jäsen Tapio Lineri
ks. Hallitus

Edustajiston jäsen Jyrki Normaja
ks. Hallitus

Edustajiston jäsen Juha Vuorinen
Katunpää 2 C 11, 20610 Turku, 921-531 213

Osoitteenmuutokset

Jäsensihtööri Simo Veistola
It. Pitkätie 18 D 73, 20520 Turku, 921-330 224